

SLOVENSKI

Izdaja in tiska Casopisna podjetje Slovenski poročevalec. — Direktor: Rudi Janžura. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/11, telefon 23-522 do 23-526. — Oglasi: Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 23-452, za zunanje 21-892. — Poštni predal št. 29. — Zira računa pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KB-5-Z-367. — Mesečna naročnina 230 din

Poročevalec

REDNA TISKOVNA KONFERENCA V BEOGRADU

Hud udarec interesom miru

Predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve je prebral uradno izjavo v zvezi z atomsko oborožitvijo zahodnonemške armade

BEOGRAD, 28. marca. V zvezi z atomsko oborožitvijo zahodnonemške armade je predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve na današnji redni tiskovni konferenci za domače in tuje novinarje prečital naslednjo uradno izjavo:

»Na zahtevo vlade je 25. marca Bundestag sprejel resolucijo o oborožitvi Bundeswehra z atomskim orožjem. Ta odločba je povzročila upravičeno zaskrbljenost v Jugosloviji, ki je bila osebnostno sreča.

Delegacije in obiski

Beograd, 28. marca (Tanjug). Predsednik komisije za kulturne zveze z inozemstvom Marko Ristić je priredil danes sprejem v čast kitajske kulturne delegacije, ki je na obisku v naši državi. Kitajska kulturna delegacija je prispela v Jugoslavijo pred nekaj dnevi, da bi se dogovorila o načrtu za kulturno sodelovanje z Jugoslavijo. Načrt kulturnega sodelovanja med Kitajsko in Jugoslavijo bo podpisan jutri.

Koncerti Markovića v Grčiji

Atene, 28. marca (Tanjug). Beograjski violinist Vladimir Marković je imel tri solistične koncerte v Atenah, Solunu in Ikvalli. Publika je violinista zelo tople sprejela.

Brzojavka predsednika Tita

Beograd, 28. marca (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal čestitke predsedniku prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Klimentu Jeferemoviču Vorosilovu in predsedniku sveta ministrov SZ Nikiti Sergejeviču Hruščevu v zvezi z njuno izvolitvijo na nove dolžnosti.

V čestitki predsedniku prezidija Vorosilovu piše: »V zvezi z Vašo ponovno izvolitvijo za predsednika prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR mi je v zadovoljstvo, da vam lahko posliem svoje iskrene čestitke in najboljše želje za napredek Vaše socialistične države in za Vašo osebnostno srečo.

Čestitka predsedniku sovjetske vlade Hruščevu: »Srčno vam čestitam k izvolitvi za predsednika sveta ministrov ZSSR in skupno z najboljšimi željami vam osebno pošiljam svoje tople želje narodom Sovjetske zveze za nadaljnji razcvet Vaše socialistične domovine in za krepitve prijateljstva in sodelovanja med našima dvema državama.

Dušan Kveder prispel na Dunaj

Dunaj, 28. marca (Tanjug). Veleposlanik Dušan Kveder, šef jugoslovanske delegacije v jugoslovansko-avstrijski komisiji za razgovore o bilateralnih odnosih med obema državama je prispel včeraj iz Beograda na Dunaj. Racunajo, da bodo razgovori v podobnih na Dunaju trajali do konca marca, v aprilu pa se bodo nadaljevali v Beogradu.

Poslovilni obiski

Dosedanji generalni konzul FLRJ v Trstu Mitja Vošnjak odhaja na novo službeno mesto — Volilne priprave se nadaljujejo

TRST, 28. marca. Generalni konzul FLRJ v Trstu, Mitja Vošnjak, ki se je pred dnevi poslovil od predstavnikov krajevnih oblasti v Gorici, je obiskal predvčeršnjim vladnega komisarja dr. Palamara, včeraj pa tržaškega občinskega komisarja dr. Mattuccia. Nocoj je priredil poslovilni sprejem v prostorih generalnega konzulata za najvidnejše predstavnike oblasti tržaške, goriske in videmske pokrajine ter za predstavke javnega življenja. Dosedanji generalni konzul odhaja na novo službeno dolžnost.

Medtem pa se iz dneva v dan razvijajo slika kandidatnih list posameznih strank. Po objavi liste KPI z Vadaljem in Marijo Berničičevo na čelu, so objavili imena svojih kandidatov še krščanski demokrati. Novec liste je bivši občinski svetnik Fanfanijeve struje; slede bivši občinski svetovalec: Laura Eulambio, Giacomo Bologna in Mario Franzil, vsi iz iste struje. Zvedelo se je, da se je za kandidaturu zamen potegoval bivši župan Bartoli, ki pa bo verjetno kandidiral prihodnje leto za senatorja.

Od ostalih strank je uradno potrjena le vest, da bo za Laurrove »ljudske« monarhiste kandidiral v Trstu bivši general Messe, znani poveljnik fašistične kraljevske armade na ruski fronti.

Neuradno pa so objavili imena kandidatov italijanske socialistične stranke (PSI), toda le za primer, da nastopijo socialisti samostojno, to je, brez socialnih demokratov. Na čelu liste bi bil dosedanji poslanec Gustavo Tolloy, takoj za njim pa Slovenec Stane Bidovec, član KP do leta 1956, dalje Teiner, tajnik tržaške federacije PSI in Pincherle. Bidovec bi bil tako drugi Slovenec, ki bo kandidiral v Trstu poleg Nanuta in Komica.

Socialni demokrati bodo dočeli svoje kandidate na izrednem kongresu 1. aprila. Glede skupnega nastopa s PSI bi moralo odločiti vodstvo PSDI v Rimu že včeraj, toda odložili so sklepavanje na danes.

»Fronti za neodvisnost« pa je notranje ministrstvo zavrnilo volilni znak zaradi podobnosti z znakom »Tržaške unije«. Vendar je »fronta« vložila tudi rezervni znak (zemljevid bivšega STO), ki je bil danes že odobren. Ni pa izključeno, da se »fronta« in »unija« pogodita za skupni nastop.

Vseh volivcev je po uradnih podatkih v vseh šestih občinah

tržaškega volilnega okrožja skoraj 230.000. Od teh je v občini Trst skoraj 212.000 volivcev.

Količnik za neposredno izvolitev bo znašal nad 30.000 glasov.

Sodeč na podlagi rezultatov predlaganih upravnih volitev bosta izvoljena zelo verjetno samo nosilca krščanskodemokratske in komunistične kandidatne liste, ki sta Scioli in Vidali. Ostala dva poslanca pa bodo izvoljena le s pomočjo glavnih

Diplomatska kronika

Beograd, 28. marca (Tanjug). Izredni in polnoobmočni veleposlanik DR Vietnam v Jugoslaviji Hoang Van Tien je bil danes dopoldne na protokolarnem obisku pri predsedniku komisije za zunanjo trgovino Hasanu Brkiću.

Prav tako je sprejel veleposlanika DR Vietnam predsednik ljudskega odbora Beograda Djurica Jojkić.

Danes se bo začel v Ljubljani redni letni občni zbor republiškega sveta sindikatov Slovenije. Občni zbor bo obravnaval dosedanje delo sindikalnih organizacij, predvsem v zadnjem letu, v glavnem pa vprašanja, ki zadevajo družbeno vlogo in naloge sindikalnih organizacij, odnose v gospodarskih organizacijah in delo sindikatov v njih, vlogo in mesto sindikata v komuni, probleme prosvetnega, kulturnega in družbenega življenja ter izobraževanja delavcev in končno organizacijske probleme sindikatov. Nedvomno bo plodna in živahna razprava na občnem zboru razjasnila in razščitila najbistvenjša vprašanja in bo dal občni zbor koristne in potrebne smernice za prihodnje neposredno delo sindikalnih organizacij, ki dobiva vedno večji poudarek. — Na sliki: Vsakdanji prizor v času dopoldanskega odmora delavcev v tovarni »Risakina«, Kranj.

v nedavni preteklosti dvakrat žrtev nemškega napada, kot med vsemi ljudmi sploh, ki so jim pri srcu interesi miru. Zaskrbljenost je tem večja zato, ker mirovna pogodba z Nemčijo še ni podpisana.

Odločba o oborožitvi zahodnonemške vojske z atomskim orožjem bistveno zaostruje in slabša mednarodni položaj, obenem pa resno zamegljuje izglede za nadaljnje popuščanje mednarodne napetosti in to prav v trenutku, ko si na svetu resno prizadevamo vzpostaviti pogoje za »razum« med narodi. Odločba pomeni hud udarec prizadevanjem za okrepitev miru in novo veliko oviro za mednarodni sporazum.

Z ozirom na to, da ta odločba zaostruje položaj in ogroža mir še posebno v Evropi, vlada FLRJ, prežeta z občutkom resnosti trenutka za usodo miru, proučuje možnost, da to vprašanje v ustrezni obliki postavi tudi pred OZN, katere dolžnost je, da stori vse, kar je možno, da se zaustavi sedanja tok dogodkov, ki povzročajo zaskrbljenost.

Zaprošen z komentar v zvezi s spremembami v sovjetski vladi, je tov. Petrič dejal:

»Ni naša navada komentirati sprememb v posameznih državah, ker so to njihove notranje zadeve. Vendar pa lahko rečem, da je imenovanje Sergeja Nikite Hruščeva za predsednika sovjetske vlade sprejeto v Jugoslaviji s simpatijami. S tem v zvezi bi hotel dodati, da so komentari, ki jih nekatere tuje agencije že pripisujejo jugoslovanskim komunistom ali pa jugoslovanskim operovalcem — kot jih te agencije imenujejo — popolnoma neutemeljeni.

Tov. Petrič je na koncu tiskovne konference izjavil, da je jugoslovanska javnost zelo nezadovoljna, ker je bilo zločincu Artukoviću nedavno omogočeno celo to, da nastopi pred ameriško televizijo. Kljub temu — je dodal — pa pričakujemo, da bo ameriško sodišče vendar sprejelo odločbo o izročitvi zločince Artukovića Jugoslaviji. M. P.

Poziv indonezijskega podpredsednika vlade

Djakarta, 28. marca (Antara). Prvi namestnik indonezijskega predsednika vlade Hardi je pozval voditelje vseh političnih skupin v državi, naj razumejo sedanjo krizo v državi in pokažejo nacionalno zavest s tem, da bodo podpirali »nacionalno politiko«. To je edini način, da se prepreči tuja intervencija v Indoneziji, je izjavil Hardi. Ko je govoril o sedanjem uporu na Sumatru, je dejal, da je »zadušitev upora absoluten pogoj za preprečitev nevarnosti pred tujo intervencijo«. Hardi je dodal, da bi bila največja nacionalna nesreča, če bi zaradi tuje intervencije Indonezija postala druga Koreja ali drugi Vietnam.

sov, ki jih odgovarjajoče stranke dobe iz »ostankov« na voliških v vsej državi. P. L.

Napetost v Zahodni Nemčiji

(Od našega stalnega dopisnika)

BONN, 28. marca (po telefonu). Stiridnevna razprava o atomski oborožitvi se je prenesla iz Bundestaga v nemško javnost, kjer se nadaljuje sedaj z nezmanjšano srditostjo. Včerajšnja deklaracija socialno demokratske parlamentarne frakcije ki poziva celotno prebivalstvo naj z vsemi silami zahteva začetek mirovnih pogajanj, zmanjšanje napetosti in pobiranje atomske nevarnosti, je našla širok odmev. Ni manjši vtis ni pustil poziv socialnih demokratov za strmo, poglavje vlade kancelarja Adenauerja, ki po mnenju socialnih demokratov na volitvah 15. septembra ni dobila pooblastil za atomsko oborožitev.

Socialni demokrati so s tem sprejeli zahtevo poslancev stranke socialnih demokratov, ki so že v Bundestagu postavili ta predlog. Po sedanjem razmerju sil v parlamentu lahko taka zahteva predvsem povzroči razcep v krščansko demokratski koaliciji, ker bi po sedanjem nespremenjenem odnosu sil ostal tak poziv brez kakršnega koli političnega učinka. Kolikor ne bi uspela, so socialni demokrati po besedah Ollenhauerja pripravljeno izkoristiti vse razpoložljive možnosti izven parlamenta, da bi sedanjem položaju »narodne nevarnosti« preprečili izvedbo diktata krščansko demokratske večine o atomski oborožitvi. Med orožjem te izvenparlamentarne borbe priključujejo po izjavi Ollenhauerja socialni demokrati tudi generalno stavko, za katero se smatra, da ni v nasprotju z ustavo.

Na svojem kongresu, ki se je danes začel v Düsseldorfu, so svobodni demokrati znova zelo ostro postavili vprašanje ostavke vlade in nesoglasja znotraj krščansko demokratske koalicije. V svojem referatu je predsednik stranke Reinhold Mayer poudaril, da je enotnost v vladni koaliciji samo navidezna in da so tendence strahotavljenja Adenauerja znotraj frakcije že močne. Navedel je tudi tri osebnosti — Gerstenmayerja, Straussa in Erhardta — kot ljudi, ki se že pripravljajo, da prevzamejo položaj premiera. »EDP smatra za svojo dolžnost, da po tegete ta proces iz mraka intriga in ga osveti pred javnostjo,« je dejal Mayer in dodal, da se nasprotja v vladni koaliciji velika in različna.

Hkrati se je leader svobodnih demokratov ogradil pred najavljenimi akcijami socialno demokratske stranke za izvedbo plebiscita med prebivalstvom o atomski oborožitvi, ker smatra to za nezakoniti akt. Ko je ocenjeval razpravo v Bundestagu je dejal, da je agresivni, izvalni ton, s katerim je bila v razpravi napadena Sovjetska zveza, »za državo nevarna«. Izražajoč zaskrbljenost za politiko v obrambnem ministrstvu in ministrstvu za zunanje zadeve, zaradi oseb, ki so na čelu teh resorjev, je Mayer zahteval, da se tu v kratkem izvrše korenite izpremembe.

VLADA ZAVRAČA GENERALNO STAVKO

Danes je vlada zavzela uradno stališče do generalne stavke. Vladni govornik je na tiskovni konferenci izjavil, da je politična stavka neloyalna in protiuslovna in da je za tak podvig krivično. Toda atomsko oborožitev je bila sprejeta legalno s parlamentarno večino in ustava ni kršena. To je prvo uradno pojasnilo vlade glede vprašanja generalne stavke, in to pojasnilo se sklada z danes objavljenim stališčem krščanskodemokratske stranke. V svoji argumentaciji se je vladni govornik skliceval na že demantirano stališče podpredsednika socialnih demokratov Erlerja, ki je sam po razpravi izjavil, da za politično stavko v tem primeru ni opravičila. To kaže, da niti znotraj SPD niso stališča glede tega usodnega vprašanja enotna. Po definiciji, da je stavka ilegalna, lahko izkoristi vlada

Komisija za maroško mejo

Rabat, 28. marca (AFP). Voditelj največje maroške stranke »Istiklal« Alal el Fasi bo verjetno poklican, da bo sodeloval v delu vladne podkomisije, ki je pooblašena ukvarjati se z vprašanjem »maroških prirodnih in zgodovinskih meja«. To podkomisijo so sestavili 25. marca, predsednik pa je Ben Baka, predsednik nacionalne konsultativne skupščine. Z ozirom na važnost vprašanja, ki ga bo morala proučevati komisija, je kralj Mohamed odločil, naj se ta odbor izpopolni z osebnostmi izven skupščine. Alal el Fasi je prva taka osebnost.

Napovedan val stavk

Stavke, ki so napovedane za torek, bodo omrtvičile gospodarsko dejavnost Francije

PARIZ, 28. marca (Tanjug). Sindikati nacionaliziranega elektrogospodarstva, plinskih central in federacija državnih uslužbencev Force Cuvriere so pozvali danes zvečer svoje članstvo, naj s stavkami in demaršami pri organih oblasti podprejo v torek zahteve za povečanje plač in mezd. Sindikati francoskih železničarjev so že napovedali splošno enodnevno stavko za prihodnji torek. Menijo, da bo v tem velikem stavkovnem gibanju sodelovalo več kot milijon delavcev in uslužbencev.

Prav tako ni izključena možnost, da bo prihodnji teden hkrati s stavko uslužbencev, železničarjev in z demonstracijami delavcev v elektrogospodar-

stvu prišlo do splošne stavke v pariškem mestnem prometu, ker so se dosedanji razgovori s predstavniki oblasti končali s popolnim nesporazumom.

Sindikati železničarjev zahtevajo povečanje plač za več kot 350.000 delavcev najpogosteje do 1. julija letos v višini 20 odstotkov. Zahtevajo tudi razdelitev viška dobička, ki je bil ustvarjen lani na železnih zaradi povečanja produktivnosti dela. Podobne zahteve so postavili danes tudi sindikalni voditelji drugih več nacionaliziranih služb in administracij, katerih osebje bo v torek začelo stavkati.

Stavke v torek grozijo, da bodo popolnoma omrtvičile celotno gospodarsko in drugo aktivnost države. Ta stavka je največja, odkar je prišla na oblast vlada premiera Gaillarda. Sindikati železničarjev in elektrogospodarstva so sporočili, da bodo manifestacije v torek samo »opomin vladi«, ter so napovedovali možnost neomejenih stavk, v kolikor bi jim ne ugodili sedanjih zahtev. Z uradne strani pa poudarjajo, da državna blagajna zaradi nevarnosti novih deficitov zaradi povečanih stroškov za vojno v severni Afriki trenutno ne razpolaga s sredstvi za povečanje mezd in plač stavkojučih. Zaradi tega menijo, da je resna nevarnost nadaljnje razširitve socialnih spopadov v Franciji in nadaljnega širjenja stavkovnega gibanja v prihodnjih mesecih.

Odločitev sindikatov

Hamburg, 28. marca (AFP). Upravni odbor sindikalne federacije Zahodne Nemčije je sprejel na današnjem izrednem zasedanju v Hamburgu odločitev, da bodo po vsej državi organizirali delavske demonstracije in referendume proti oborožitvi zahodnonemške armade z atomskim orožjem. V odločitvi ničesar neposredno ne govori o morebitni protestni splošni stavki proti odločitvi parlamenta, da sprejme atomsko orožje.

»Die Weltwoche« prepovedan v Franciji

Zürich, 28. marca (Reuter). — Francoske oblasti so prepovedale uvoz francosko - švicarskega tedenskega lista v nemškem jeziku »Die Weltwoche«, ker je ta list ponatisnil članek Jean Paul Sartra, ki je bil objavljen v pariškem listu »Express«. Pred nedavnim so francoske oblasti zaplenile tisto številko »Expressa«, v katerem je bil objavljen Sartrov članek pod naslovom »Zmaga nad nasiljem«.

»Die Weltwoche« prepovedan v Franciji

V uvodu list »Die Weltwoche« poudarja, da se redakcija ne strinja v popolnosti z vsemi trditvami Sartra, vendar smatra, da je članek izredno pomemben in ga zato ne morejo prezreti. Članek piše o položaju v Alžiriji.

Zagrebski pionirji v Pragi

Praga, 28. marca (CTK). — V CSR je včeraj prispela dramska skupina pionirskega gledališča iz Zagreba. Zagrebski pionirji bodo nastopili v Bratislavi, Prazi in Brnu.

Djordje Zelmanović

Temeljne tarifne postavke in norme Čigav bo „Kip mladosti“?

Tarifni pravilnik je nedvomno najpomembnejši akt o nagrajevanju zaposlenih v gospodarstvu. Tarifni pravilnik ureja in določa namreč temeljno politiko nagrajevanja, saj predstavlja osnovne tarifne postavke po tarifnem pravilniku približno 70 odst. vseh osebnih prijemov, ostalih 30 odst. pa zasluži po normi, akordu, plače iz dobrih, premije in nagrade. Iz tega je razvidno, kako zelo pomembna je tarifna pravilnik in kakšnega pomena za nagrajevanje so pravilnik tarifne postavke in temeljni tarifni postavkami, s tem pa tudi razmerja med posameznimi kategorijami zaposlenih, njihovimi delovnimi mesti in kvalifikacijami.

V praksi pa je še mnogo primerov, ko ta razmerja niso pravilna niti v posameznih podjetjih. Zlasti so neurejena razmerja med temeljnimi tarifnimi postavkami tam, kjer ni bila izvedena analitična ocenitev delovnih mest in oseb na teh delovnih mestih, ali pa je bila izvedena le površno. V nekem podjetju so ugotovili, da je povprečne tarifne postavke visokokvalificiranih delavcev precej višje od povprečne postavke visokokvalificiranih uslužbencev.

Prav tako obstajajo znatne razlike med temeljnimi tarifnimi postavkami med posameznimi podjetji iste stroke in posameznimi panogami gospodarstva. Tam, kjer so bila vložena v posamezna podjetja velika družbena sredstva v interesu splošnega gospodarskega razvoja, ali so podjetja visoko rentabilna iz drugih vzrokov, je tudi povprečna plača znatno višje. Tako je povprečna plača delavca v nekem našem rudniku, ki razpolaga z moderno mehanizacijo in opremo ter ima zelo ugodne prodajne pogoje okoli 7000 do 8000 din višja kot v ostalih rudnikih. Povprečne plače v trgovini pa precej zaostajajo za povprečnimi plačami v industriji.

Mladinske brigade se zbirajo

Priština, 28. marca. Danes je iz Prištine odpotovala na avtomobilsko cesto »Bratstvo — enotnost« prva mladinska delovna brigada. Njenemu odhodu je prisostvovala nad 2000 mladincev in mladink iz Prištine in okolice. V prihodnjih dveh dneh bodo odšle na avtomobilsko cesto Ljubljana—Zagreb še tri mladinske delovne brigade s Kosovega in Metohije s 480 brigadirji. Pri tej delovni akciji mladine Jugoslavije bo sodelovalo s tega področja 20 kmečkih in 3 srednješolske delovne brigade s skupno 2750 mladinci in mladinkami.

Skopje, 28. marca (Tanjug). Iz Djevdjelje je davi odpotovala prva mladinska brigada iz Makedonije, ki bo v prvi izmeni sodelovala pri gradnji avtomobilske ceste Ljubljana—Zagreb. V brigadi je 120 mladincev in mladink. Dne 1. aprila bo odpotovala tudi druga mladinska brigada iz Štipa.

V prvi izmeni pri gradnji avtomobilske ceste »Bratstvo in enotnost« bo delalo iz Makedonije pet brigad z okoli 600 mladinci in mladinkami. V ostalih dveh izmenah bodo odšle iz te republike še okoli 3 tisoč članov

bih posledic. Nepravilna razmerja med tarifnimi postavkami so skušali urejati ponekod z določanjem nižjih delovnih obveznosti oziroma norm, nesorazmerje v plačah med posameznimi panogami gospodarstva pa so skušali izravnati z izplačevanjem večjega števila presežnih plač. Tako praksa je v nasprotju z načeli socialističnega nagrajevanja po delu in izkrivlja odnose med ljudmi. Postavljanje nizkih delovnih obveznosti oziroma norm zaradi prentizkih tarifnih postavk za posamezne kategorije ljudi, čeprav delajo pod težimi pogoji in v zahtevnejših delovnih in obratnih, omogoča visoko preseganje delovnih obveznosti. Zaradi tega prihaja v enem in istem podjetju do kaj različno visokega preseganja norm. Tako dosegajo norme v nekem našem podjetju v enem izmed obratov le za 99 odst., torej niti ne dosegajo norme, v dveh obratih jo presegajo povprečno celo za 80 odst., v drugih obratih pa povprečno za 5, 8 in 10 odst. Delavci in obrati, ki imajo zaostrene norme in jih le s težavo dosegajo, bodo seveda smatrali, da niso v enokopravnem položaju s tistimi obrati, ki lahko visoko presegajo svoje delovne obveznosti. Smatrali bodo, da lahko presegajo norme le na račun tistih delavcev in obratov, ki imajo napete delovne obveznosti. Razumljivo je, da bodo zahtevali približno enak delovni napor za preseganje obveznosti pri vseh in približno enako povprečno preseganje le-teh. Praktično to preseganje odvisno od cele vrste okoliščin, pogojev, delovnih izkušenj, organizacije dela in sposobnosti vodilnih oseb v oddelkih in obratih. Zato ni mogoče enako visoko preseganje obveznosti celo pri enakih naporih. Vendar pa je jasno, da ne bi moglo prihajati do približno enakem prizadevanju in sposobnosti na različnih delovnih mestih in obratih do nesorazmerno velikih razlik v preseganju delovnih obveznosti.

Iz tega je razvidno, da morajo organi upravljanja in sindikati, zlasti pa še zbori proizvajalcev posvetiti posebno pozornost temeljni politiki nagrajevanja, zagotoviti dobre tarifne postavke in norme, ki bodo ustrezale potrebam in interesom delavcev in uslužbencev, srednješolske in študentske mladine.

Beograd, 28. marca. V nedeljo 30. marca bo na mladinskem stadionu na Karaburmi pregled beograjskih mladinskih delovnih brigad. Ob tej priložnosti bosta govorila predsednik beograjskega ljudskega odbora Djurić in predsednik mestnega komiteja Ljudske mladine Dragiša Djurić.

Zborovanja se bo udeležilo nad 40 brigad ali okoli 10 tisoč mladincev. Ta slavnost, s katero bodo proslavili 10-letnico začetka gradnje avtomobilske ceste »Bratstvo—enotnost«, bo končana s športno prireditvijo.

Glasilno graditeljev avtomobilske ceste SMARJEŠKE TOPLICE, 28. marca. Jutri, 29. marca, bo izšla prva številka glasilna graditeljev avtomobilske ceste »Mladost na avtomobilski cesti«. Odstopajo vsako soboto prešli mladi graditelji avtomobilske ceste brazilačne svoje glasilno, ki bo tiskano na 16 straneh maleda formata. List izdaja časopisno-založniško podjetje »Mladost« iz Beograda in ga bodo tiskali v tiskarni »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani. Glavni urednik lista je Ivan Ivanji.

Reka, 28. marca. S 150 turisti iz Zah. Nemčije, Avstrije, Nižozemske in drugih evropskih držav je luksuzna potniška ladja »Jedinstvo« krenila sinoči iz Benetk na sedem dnevno krožno potovanje v Dubrovnik, Pazar, Pirej, Rodos, Krf in nazaj do Benetk. Do srede oktobra bo ladja »Jedinstvo« opravila še 28 takih krožnih potovanj, ki jih organizira Jadranska linijska plova v sodelovanju z nemškimi potniškimi uradom »Touropa«.

Do konca meseca bodo krenile na krožna turistična potovanja po Jadranu in Sredozemlju še štiri naše potniške ladje »Jadrans«, »Proleterkas«, »Partizanka« in »Jugoslavija«. Medtem ko bo ladja »Jedinstvo« vsoto sezono vzdrževala krožno proso do grškega Arhipelaga, bodo omenjene štiri ladje v začetku junja vključene v redno potniško plovo na Jadranu.

ne pravilnike in določiti pravilna razmerja med tarifnimi postavkami, kar bo omogočilo tudi pravilno določanje delovnih obveznosti in njihovo preseganje. Pri pravilnih razmerjih med tarifnimi postavkami je določanje obveznosti mnogo lažje. V takem primeru urejanje in vsklajevanje delovnih obveznosti ne more pomeniti zniževanje plače, pač pa zagotavlja nadaljnje povečanje produktivnosti in s tem zbiranje sredstev za prihodnje izboljšanje plač. Vsklajevanje norm in njihovega preseganja torej nikakor ni neko pavšalno, temveč čisto konkretno delo in samo tam, kjer je res dejansko potrebno. Tako na primer ne bi bilo sprejemljivo zaostrovanje norm pri strojih — čisto ne nenormalno povprečno preseganje — katerih produktivnost zaradi izstroženosti vedno bolj vpadajo, pač pa je potrebna izmenjava takih strojev, čemur bo sledila tudi postavitev novih realnih, ustrezno višjih norm.

Naloge LMS pri vzgoji vajencev

Ljubljana, 28. marca. Danes je bilo na Centralnem komiteju LMS posvetovanje o problemih vajencev mladine, ki so se ga udeležili predstavniki okrajnih komitejev LMS. Pred kratkim je namreč republiška obrtna zbornica obravnavala izsledke podrobne ankete o obrtniških naraščanjih, ki jo je izvedel Zavod za statistiko LRS. O tem smo že obširno poročali. Ta omenjenem posvetovanju pa so proučili naloge, ki zadevajo Ljudsko mladino v zvezi z rezultati te ankete. Analiza usposabljanja vajencev v posameznih panogah obrti narekuje vrsto ukrepov tako gospodarskih kot družbenih organizacij, da bi se izboljšali učni in delovni pogoji vajencev in povečal dotok mladine v obrt.

Na posvetovanju so ugotovili, da je le petina obrtniških vajencev vključenih v LMS. Prešibko je njeno udejstvovanje tudi v športnih in kulturno-prosvetnih organizacijah. Poudarili so, da je treba v vajenskih šolah uvedti predmet o družbenem upravljanju o čemer so vajenci zelo slabo poučeni. CK LMS bo poslal vajenskim šolam pismo, ki bo vsebovalo predloge za izboljšanje dela za vajensko mladino, pri čemer naj bi mladinska organizacija tesno sodelovala s šolskimi odbori in učnim osebjem teh šol. Letos bo predvidoma v Bohinjju tudi poseben tečaj za vodstva Ljudske mladine v vajenskih šolah. Na posvetovanju so predlagali, naj bi pri okrajnih koordinacijskih odborih za letovanja osnovali poseben fond za 14 dnevna letovanja vajencev. Prav tako bi bilo treba v zvezi z izboljšanjem materialnega stanja vajencev povečati nagrade.

Podmladek RK v vse šole

Ljubljana, 28. marca. Danes je imel okrajni odbor Rdečega križa razširjeni plenem, na katerem so se pogovorili o nadaljnjem delu s podmladki RK in o nadaljnjih ukrepih za boj proti alkoholizmu.

Na plenumu je bilo poudarjeno, da je šolska mladina zelo dovzetna za kakršno koli dejavnost na področju zdravstvenega prosvetljevanja, manjka pa kadra, ki bi jo pri tem vodil. Naglašeno je bilo, da je treba prirediti k delu s podmladki čimveč zdravstvenega kadra, predvsem tistega, ki se ukvarja s preventivno dejavnostjo. K sodelovanju je treba pritegniti tudi absolventke višje šole za medicinske sestre in babiške šole ter gojence šole za sanitarne tehnike. Zlasti slednji bi lahko mnogo koristili, če bi prevzeli skrb za delo higienskih aktivov podmladkov RK v šolah.

Da bi bilo delo s podmladki, ki jih je treba ustanoviti na vseh šolah, tudi na strokovnih in vajenskih, je plenem sprejel vrsto sklepov, ki jih bodo pridoma uporabili občinski odbori RK pri sestavi svojih programov za delo s podmladki. Zelo živahna je bila tudi razprava o borbi proti alkoholizmu. Med drugim so diskutirali zahtevali, da je treba pooblastiti ukrepe proti tistim, ki v gostinskih obratih dajejo je vstojnim ljudem in mladini izpod rja. Med ukrepi, ki jih bodo organizacije RK izvajale v naslednjih dneh, je tudi poglobljeno propagandno delo, zlasti predavanja po šolah in pri raznih organizacijah ter društvi.

Delegacija Ljudske mladine v Tunisu

Tunis, 28. marca (Tanjug). — Delegacija Ljudske mladine Jugoslavije, ki je bila od 11. marca na obisku v Tunisu, je davi odpotovala v Rabat. Delegacija, ki jo vodi sekretar CK LMS Luka Banović, je bila v Tunisu gost milancinske organizacije Neodestur. Obiskala je več krajev, med njimi tudi šole za izobraževanje kadrov Neodestura v Bir el Beju.

Mladinska delegacija Jugoslavije je odpotovala v Maroko, na povabilo mladinske organizacije Istiklal.

Preddsedstvo centralnega komiteja LMS je razpisalo dvo-mesečno tekmovanje občinskih komitejev LMS in osnovnih organizacij LMS v času od 25. marca do 25. maja letos. Tekmovanje je posvečeno »Dnevu mladosti« — rojstnemu dnevu marsala Tita. Osnovni namen tekmovanja je povečati skrb organov delavskega in družbenega upravljanja za praktično reševanje mladinskih proble-

Novi elektroenergetski objekti

Beograd, 28. marca (Tanjug). Letos bodo začeli graditi štiri termocentralne in dve hidrocentrali, več transformatorskih postaj in daljnovodov za visoko in srednjo napetost. Za zgraditev teh objektov je zvezni izvršni svet odobril investicijska sredstva v višini 9 milijard dinarjev.

Kakor računajo, bodo štiri nove termoelektrarne Soštanj, Kakanj, Kolubara II, in Toplana v Zagrebu imele po 65 MW. v termoelektrarni Kolubara obratujejo že dva agregata po 32 MW, medtem ko bodo sedaj montirani tretjega za 65 MW. v termocentrali Soštanj in Kakanj bodo montirali še po dva agregata. Nedavno so začeli graditi hidroelektrarno Obzalt, ki bo imela tri agregate po 20 MW.

V Skupnosti jugoslovanskega elektroenergetstva izjavljajo, da bo zaradi povečevanja novih energetskih virov s potrošniškimi sredstvi zgradili več transformatorskih postaj in daljnovodov.

Med največjimi objekti te vrste je transformatorska postaja v Beogradu, ki bo povezana po daljnovodu za 220 kV z novo hidroelektrarno Bistrica (Kokin brod), ki bo začela obratovati leta 1960. Letos bodo zgradili transformatorsko postajo za

13. številka »Komunist«

Danes je izšla 13. številka tednika »Komunist«. V njej so med drugim naslednji prispevki: Enotnost komunistov o volitvah ljudskih poslancev, Aprilski sestanki. Po združitvi članek Dragana Stojiljkovića s poti po Arabiki republik, Aser Deleoni: Pred volitvami zvezne Jugoslavije. Ljubila. Ristic: Pileme okrog zruženja. Zadruga — Tržišče — Petrova. (Razgovor s Paskom Rencem, predsednikom Glavne zadrugne zveze Jugoslavije). Prispevki iz življenja delovnih kolektivov in komun. Acim Micević: Komunisti in zadruga kooperacija. Pogledi in mnenja: O premljaj.

Gledališče »Beograd« v Conventryju

Conventry, 28. marca. Sinoči so v Conventryju slavnostno odprli gledališče, ki so ga imenovali po glavnem mestu Jugoslavije »Beograd«. To gledališče je prvo, ki so ga zgradili po vojni v Angliji, mestna uprava pa ga je imenovala po Beogradu v znak hvalečnosti glavnemu mestu Jugoslavije, ki je poslalo za zgraditev ves potrebni les.

Razpisano je mladinsko tekmovanje za »Dan mladosti«

mov, namenjeno je utrditi in razširiti mladinske organizacije, čim večji udeležbi kmečke mladine pri gradnji avtomobilske ceste Ljubljana—Zagreb in čim bolj množični udeležbi mladine pri praznovanju »Dneva mladosti«. Končno ima tekmovanje za cilj tudi akcijo, s katero bi organizacije Ljudske mladine pridobile čim več prostorov za mladino. Tekmovanje je tradicionalno za simbolični »Kip mladosti«.

Program tekmovanja zajema več točk in sicer:

1. Kateremu občinskemu komiteju LMS bo uspelo čim bolj angažirati organe delavskega in družbenega upravljanja ter politične organizacije, da bodo v tem času storili kar največ praktičnega za mladino (novi prostori, športni objekti, ureditev stanovanj, menze, mlečne restavracije, obravnavanje aktualnih problemov in sklepanje o njih).

2. Kateri občinski organizaciji LMS bo uspelo v tem času pridobiti in urediti več prostorov za mladino (mišljen je popis neizkoriščenih in zanemarenih prostorov, njihova ureditev, pridobivanje prostorov v podjetjih, šolah, vaseh itd.). Tu so vršete tudi lokalne delovne akcije.

B. L.

3. Kateremu občinskemu komiteju LMS bo uspelo največ povečati odstotek članov Ljudske mladine in ustanoviti osnovne organizacije tam, kjer »šola« za to možnost (sprejem v Ljudsko mladino, ustanavljanje novih organizacij na osemletnih, kmetijskih posestvih, pri gradbenih podjetjih, ustanovah itd.).

4. Kateremu občinskemu komiteju LMS se bo posrečilo zbrati več prijav med kmečko mladino za udeležbo pri gradnji avtomobilske ceste Zagreb—Ljubljana. Organizirati obiske na gradbiščih itd.

Pril Centralnem komiteju LMS je ustanovljena posebna komisija, v katero so poleg članov CK LMS vključeni tudi sekretarji okrajnih komitejev LMS. Tekmovalni komisiji je treba do 25. aprila in 26. maja poslati poročila o doseženih uspehih na podlagi tekmovalnih točk. Poročila naj obsegajo tudi ostalo delavnost na drugih področjih, ki bo tudi ocenjevana. Ob zaključku tekmovanja bo komisija na podlagi poročil in obiska občinskih komitejev LMS predlagala predsedstvu CK LMS, naj nagradi in pohvali najboljše občinske organizacije LMS. Najboljšemu občinskemu komiteju bo podeljen simbolični »Kip mladosti«.

Občinski komiteji LMS kd bodo dosegli najboljše uspehe v tekmovanju, bodo dobili poleg diplom še naslednje nagrade: prva nagrada 30 tisoč din in »Kip mladosti«, druga nagrada 25 tisoč din, tretja 20 tisoč, četrta 15 tisoč in peto 10 tisoč din. Vse nagrade bodo svečano razdeljene v krajih zmagovalcev tekmovanja.

Tekmujejo za »Dan mladosti«

Centr. komiteja LMS

Predsedstvo

Sergej Kraigher

bo potovni na Finsko

Beograd, 28. marca. Predstavniki SZDL Jugoslavije bodo prisostvovali V. kongresu Demokratske zveze Finske, ki bo od 4. do 7. aprila v Turku. Na povabilo organizatorjev bosta na Finsko odpotovala Sergej Kraigher, član zveznega odbora in Miša Stojaković, član komisije za mednarodne zveze SZDL Jugoslavije. (Jugopres)

POSOJILA ZA GRADNENIŠTVO

Po tej odločbi se posojilo ne bo dajalo za nabavo opreme, ki je bila že rabljena.

Posojilojemalci morajo pri svojih investicijah sodelovati s svojimi sredstvi 20 do 30 odstotka predračunske vrednosti nabave. Posojila se bodo dajala z obrestno mero 3 odstotkov na leto in z odpadnim rokom do 10 let. Zahteva po posojilu se more predložiti samo, ako vrednost opreme, ki naj bi jo nabavili, ne bo izpod milijon dinarjev.

V Zvezni gradbeni zbornici poudarjajo, da bodo na podlagi te odločbe gradbena podjetja mnogo lažje nabavljala potrebno mehanizacijo, zlasti kadar se bo pokazala nujna potreba. Sprostitve načina odobravanja posojil za nabavo mehanizacije bo tudi pospešila izpolnjevanje gradbenih podjetij z novimi stroji, orodjem in opremo, kar bo pozitivno vplivalo tudi na izpolnitev letošnjih gradbenih nalog, ki so zelo obsežne in ki zahtevajo maksimalno izkoriščanje gradbenih zmogljivosti.

POPRAVEK

Pri včerajšnjih volitvah rezultati za koper je treba popraviti, da ni bil izvoljen Tone Štrn, kot je bilo napisano, pač pa TONE ŠTRM.

Dr. FRANCE BUČAR

Novi pogoji gospodarjenja

Družba na eni strani skrbi, da se osebni dohodki dejansko izplačujejo samo iz tistih sredstev, ki so za ta namen določena, t. j. iz dela čistega dohodka. Posebna odredba je bila izdana o tem, kateri izdatki, izplačani v delovnem razmerju, se priznajo za materialne stroške gospodarskih organizacij (Uradni list FLRJ, št. 9-119-58). Na drugi strani pa mora poskrbeti, da delovni kolektivi ne bi še pred ugotovitvijo čistega dohodka, ki se dokončno ugotovi šele z zaključnim računom, izplačali akontacij na osebni dohodek v taki višini, da bi gospodarska organizacija prišla ob koncu leta v finančne težave, s tem pa povzročila težave tudi v splošnih državnih odnosih med potrošnja in razpoložljivim blagom. Iz teh razlogov je že zakon o sredstvih gospodarskih organizacij določil, da sme gospodarska organizacija, dokler ni sprejel zaključni račun, uporabljati čisti dohodek samo za obratna sredstva in za izplačevanje akontacij na osebne dohodke delavcev. Za osebne dohodke na eno med temi pomeni največ toliko čistega dohodka, kolikor znašajo skupaj minimalni osebni dohodki vseh delavcev, po-

večani za 50 odstotkov. Tada odstotek nekako ustreza dosežanim odnosom. Toda ker je preveč okvirni, bi togo izvajanje tega predpisa v praksi lahko pripeljalo do težav. Nekatere gospodarske organizacije, zlasti tiste z večjo storilnostjo dela, ne bi mogle v tem okviru izplačevati med letom osebnega dohodka po delovnem učinku, kar bi negativno vplivalo na prizadevanje za višjo delovno storilnost in boljše gospodarjenje. Zato je že v zakonu pooblastilo, da Zvezni izvršni svet ta odstotek lahko po potrebi izpremeni. Tega pooblastila se namerava poslužiti Zvezni izvršni svet po predvideni uredbi o ureditvi odnosov v zvezi istih dohodkov in za letošnje leto določiti za vse gospodarske organizacije, da lahko med letom izplačujejo na račun čistega dohodka osebni dohodek v sledeči višini:

- a) v višini tarifne postavke v tarifnem pravilniku po času in učinku (po normi, po emoti proizvodnja, po prometu in po drugih podobnih osnovah v tarifnem pravilniku ali drugih posebnih pravilnikih).
- b) v višini 75 odstotkov obratne racunske premije, toda ne nad

20 odstotkov osebnega dohodka posameznega delavca po njegovi tarifni postavki. c) nad osebnim dohodkom, obravnanim po točkah a) in b), do višine 10 odstotkov osebnega dohodka po tarifni postavki po času in učinku. Tako je zagotovljeno, da bodo podjetja racionalno gospodarila s svojim čistim dohodkom, da pa bodo vendar lahko plačevala delo po učinku in tudi spodbujala druge napore za dobro gospodarjenje.

7. Proračunski pris. Jek iz osebnega dohodka delavcev

Po zakonu o sredstvih gospodarskih organizacij so le-te obvezane, da iz celotnega dohodka najprej poravnajo stroške, ki so bila potrjena v gospodarskem poslovanju. Tako si zagotove podlago za reprodukcijo. Gospodarska organizacija sama zase ugotavlja in obravnava stroške svoje proizvodnje. To izhaja iz samostojnosti gospodarske organizacije. Toda s tem še niso omeženi vsi stroški, ki so bili potrebni za ustvaritev določenega proizvoda. Za določeno proizvodnjo ima zasluge tudi družbena skupnost, ne

samo delovni kolektiv posamezne gospodarske organizacije. Pri tem ne gre samo za sredstva, ki jih je družba neposredno vložila v gospodarstvo, za tako imenovane gospodarske investicije. Tu gre tudi za sredstva, ki jih je vložila družbena skupnost za splošne pogoje, ki so potrebni za gospodarjenje. Za splošne pogoje, ki so potrebni za gospodarjenje, moremo šteti zlasti tista sredstva, ki grejo na račun takozvane obče porabe. To so zlasti sredstva za stanovanja in druge komunale naprave, sredstva za javni promet, za ceste, za šolstvo, zdravstvo itd. Tudi brez vsega tega proizvodnja ne bi bila mogoča. To so pravzaprav tudi stroški proizvodnje. Razlika je le ta, da so to stroški, s katerimi ne moremo obremenjevati posamezne gospodarske organizacije, pa tudi ne posameznega proizvajalca. Zato jih tudi gospodarske organizacije ne izkazujejo med svojimi lastnimi stroški. Toda to so stroški proizvodnje, in sicer stroški, ki so skupni za vse proizvajalce in za vse gospodarske organizacije na določenem gospodarskem območju. Če torej to so stroški, sledi iz prav tako poravnati. Poravnati tega zaključek, da jih je treba jih je treba prav tako vsaj v tisti višini, da je zagotovljena družbena reprodukcija. Kot mora posamezna gospodarska organizacija poravnati stroške svoje proizvodnje, da si tako zagoto-

vi sredstvo za reprodukcijo, tako mora tudi določena družbena skupnost zagotoviti sredstva, ki so potrebna za reprodukcijo vsega gospodarstva na določenem gospodarskem območju. Če hoče biti tedaj proizvodnja rentabilna, mora ustvarjati tudi tista sredstva, ki so potrebna za družbeno reprodukcijo. Ta sredstva se morajo torej ustvarjati iz proizvodnje določenega območja. In če to gospodarsko območje ne ustvari toliko sredstev, da bi poravnali tudi družbene potrebe za takozvano občo porabo, je taka proizvodnja nerentabilna. Ti splošni družbeni stroški pa tudi niso tako neopredeljeni, da bi jih kar na hitro odpravili s tem, da bi rekli, da so to splošni stroški, s katerimi ne moremo obremenjevati posamezne gospodarske organizacije, pa tudi ne posameznega proizvajalca. Zato jih tudi gospodarske organizacije ne izkazujejo med svojimi lastnimi stroški. Toda to so stroški proizvodnje, in sicer stroški, ki so skupni za vse proizvajalce in za vse gospodarske organizacije na določenem gospodarskem območju. Če torej to so stroški, sledi iz prav tako poravnati. Poravnati tega zaključek, da jih je treba jih je treba prav tako vsaj v tisti višini, da je zagotovljena družbena reprodukcija. Kot mora posamezna gospodarska organizacija poravnati stroške svoje proizvodnje, da si tako zagoto-

območja dajalo tudi sredstva za skupno reprodukcijo. Saj je višina teh sredstev in eni strani odvisna od gospodarske moči tega območja, na drugi strani pa so od tega odvisne tudi potrebe. Če je gospodarstvo bolj razvito, je potrebno tudi več sredstev, ker so višji splošni stroški, ki so potrebni za to, se morajo torej ustvarjati iz proizvodnje določenega območja. In če to gospodarsko območje ne ustvari toliko sredstev, da bi poravnali tudi družbene potrebe za takozvano občo porabo, je taka proizvodnja nerentabilna. Ti splošni družbeni stroški pa tudi niso tako neopredeljeni, da bi jih kar na hitro odpravili s tem, da bi rekli, da so to splošni stroški, s katerimi ne moremo obremenjevati posamezne gospodarske organizacije, pa tudi ne posameznega proizvajalca. Zato jih tudi gospodarske organizacije ne izkazujejo med svojimi lastnimi stroški. Toda to so stroški proizvodnje, in sicer stroški, ki so skupni za vse proizvajalce in za vse gospodarske organizacije na določenem gospodarskem območju. Če torej to so stroški, sledi iz prav tako poravnati. Poravnati tega zaključek, da jih je treba jih je treba prav tako vsaj v tisti višini, da je zagotovljena družbena reprodukcija. Kot mora posamezna gospodarska organizacija poravnati stroške svoje proizvodnje, da si tako zagoto-

tavljati, splošna pa samo skupno za vse proizvajalce, za vse gospodarske organizacije. Nastaja vprašanje, kako naj se ugotovi obvezni delež vsake gospodarske organizacije po poravnani stroškov skupne porabe. Ker je obča poraba posredno tudi osebna, je edino pravilno, da se sredstva za občo porabo ugotovljajo odvisno od višine osebnih dohodkov. Osebni dohodki se v enem delu neposredno porabijo za osebno porabo, v drugem delu pa za občo porabo. Tako se posredno reši tudi drugo vprašanje, kako naj delijo gospodarske organizacije čisti dohodek med osebni dohodek in za potrebe gospodarstva. Če gospodarska organizacija deli med osebni dohodek več sredstev, kot pa bi dopuščali splošni gospodarski odnosi, se to nesorazmerje uravnava tako, da se iz takih osebnih dohodkov odvzame večji delež za splošno porabo. S tem pa smo dosegli še nekaj, kar je velikega pomena za dobro gospodarjenje. Višini sredstev za občo porabo je neposredno odvisna od višine sredstev, ustvarjenih na določenem gospodarskem območju. Ker ta sredstva pomenijo življenjski standard, gre posameznemu proizvajalcu tudi zato, da so ta sredstva čimvišja. Torej tudi razdelitev teh sredstev spodbujalno vpliva na večjo proizvodnjo in boljše gospodarjenje. (Nadaljevanje v ponedeljek)

INTEGRACIJA EGIPTA IN SIRIJE

Razdelitev funkcij

Po odloku Naserja bo Bogdadi odgovarjal za gospodarstvo, Hurami za socialno politiko in komunalne probleme, Sabri el Asali za probleme združevanja, maršal Amer pa za obrambo

KAIRO, 28. marca (Tanjug). V skladu z začasno ustavo je predsednik Naser določil funkcije štirim podpredsednikom Združene republike, ki bodo imeli precejšnjo samostojnost pri vodstvu izvršnih poslov. Pričakujejo tudi, da bo Naser v kratkem imenoval člane izvršnih svetov Sirije in Egipta, kakor to določa ustava. Nadalje tudi člane začasne zakonodajne skupščine, ki bo delovala v takozvanem prehodnem obdobju. Koliko časa bo trajalo to obdobje, še ni določeno.

Podpredsednik republike Latif Bogdadi bo imel nadzorstvo nad gospodarskim področjem, vprašanjem plana in proizvodnje, kakor tudi nad konkretnimi ukrepi, ki naj bi jih sprejemali posamezni ministri v vladi ZAR. Vprašanje socialne politike in javnih služb bo spadalo v kompetenco bivšega sirskega socialističnega voditelja podpredsednika Huranija. Hkrati bo imel tudi nadzorstvo nad komunalnimi problemi.

Vprašanja postopnega združevanja na vseh področjih Sirije in Egipta so poverili bivšemu predsedniku sirske vlade podpredsedniku republike Sabri el Asaliju. Vsa vprašanja obrambe pa bodo v kompetenci maršala Abdel Hakima Amera.

Da bi olajšal delo vladi, je predsednik Naser odločil, naj se sestavijo medministrski odbori za posamezne sektorje. Na obeh področjih združene republike bodo po trije medministrski odbori: za gospodarske zadeve, zakonodajne in komite za javne službe. Pričakujejo, da bodo ti medministrski odbori, ki jih bodo vodili podpredsedniki, imeli precejšnjo samostojnost, medtem ko bodo splošna vprašanja proučevali na sestankih vlade Združene arabske republike. Ti sestanki bodo redno mesečno ali večkrat, če se bo pokazala po-

treba. Pričakujejo tudi, da bo imel vsak od štirih podpredsednikov pooblastilo, da sestavi ustrezajoča tehnična telesa, ki mu bodo pomagala pri izvrševanju dolžnosti na njihovih sektorjih.

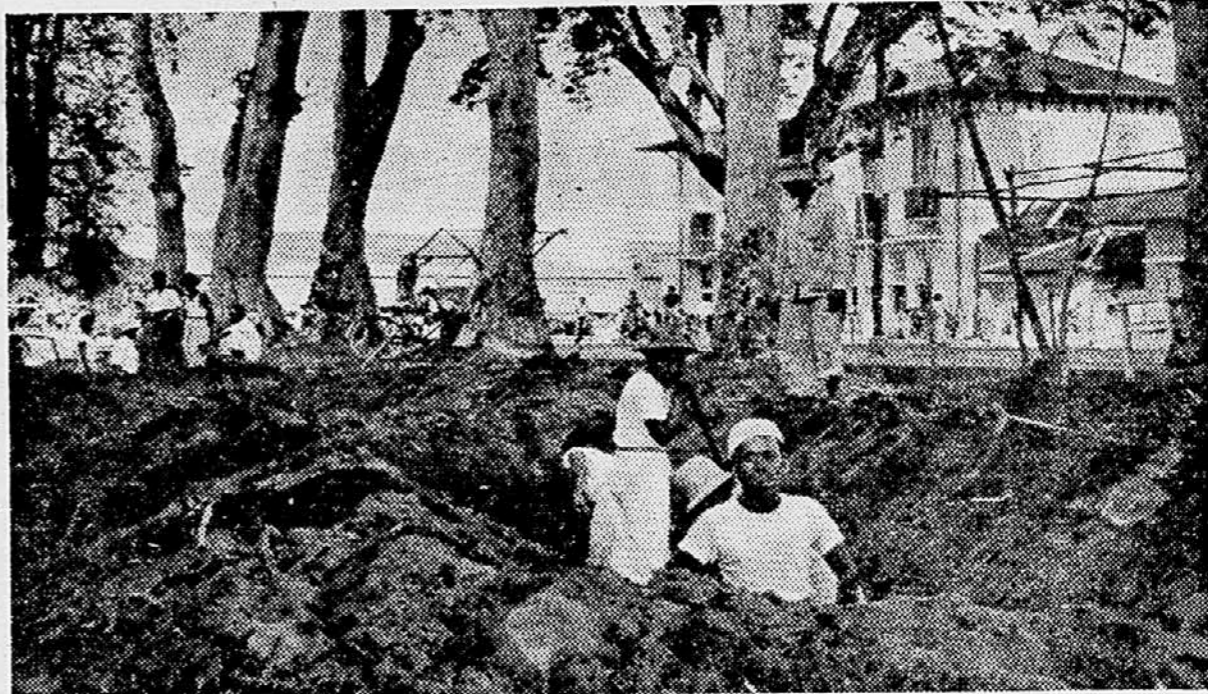
Vlada je sprejela odločitev, po kateri se izvozne takse na bombaž dolgega in srednjega vlakna zmanjša za 50 odstotkov. Vlada je tudi odločila, da za dosedanje cene bombaža jamči kot minimalne. Ekonomski krogi vidijo v tem ukrepu željo, da bi nadalje razvili izvoz in hkrati okrepili napore za stabilizacijo egiptovskega funta.

Minister za industrijo združene republike Aziz Sidki je potrdil, da bosta prva petletna načrta industrializacije Sirije in Egipta pripravljena pred združitvijo realizirana ločeno, medtem ko bo prihodnji petletni načrt, ki se bo začel leta 1960, zajel obe področji republike.

V Kairu so sedaj preliminarni razgovori o razvoju jemenskega gospodarstva v okviru združenih arabskih držav. V prvi vrsti razpravljajo o možnosti, da bi čimprej začeli izkoriščati prirodno bogastva Jemena. Strokovnjaki menijo, da ima Jemen precejšnje količine petroleja, bakra in premoga. S temi vprašanji se bo ukvarjal gospodarski svet združenih držav, ki bo delal pod vodstvom generalnega sveta. Minister za gospodarstvo in trgovino za področje Egipta v Združenih arabskih republikah Kajsuni bo obiskal prihodnji mesec Zahodno Nemčijo, kjer se bo razgovarjal o povečanju trgovinske izmenjave in krepitvi gospodarskih odnosov med obema državama. Gospodarski krogi v Kairu pripisujejo poseben pomen temu obisku, kajti Zahodna Nemčija je na drugem mestu

po izvozu blaga v Egipt in pride takoj za Sovjetsko zvezo. Egiptovska trgovina v Zahodno Nemčijo pa je v deficitu in pričakujejo, da se bo Kajsuni potrudil najti možnosti, da bi dosegel enakovreden razvoj trgovinskih in drugih gospodarskih odnosov med obema državama.

Jugoslovanski veleposlanik v Združenih arabskih republikah Josip Djerđja je včeraj obiskal Latifa Bogdadija, podpredsednika ZAR za vprašanje gospodarstva in plana. Veleposlanik Djerđja in podpredsednik Bogdadi sta se dlje časa prisrčno razgovarjala.

Kot znano se čete indonezijske vlade približujejo področjem osrednje Sumatre, ki jih imajo v rokah uporniki. V uporniškem središču Padangu, ki ga vidimo na sliki, so že začeli kopati strelske jame za obrambo proti vladnim četam.

ZASEDANJE VRHOVNEGA SOVJETA ZSSR

Hruščev o razvoju kmetijstva

Predsednik sovjetske vlade je ugotovil, da so načrti za reorganizacijo strojnotraktorskih postaj popolnoma dozoreli in da se že kažejo prvi pozitivni rezultati prvih ukrepov

MOSKVA, 28. marca (Tanjug). Na skupnem zasedanju obeh domov Vrhovnega sovjeta ZSSR je predsednik sovjetske vlade Nikita Hruščev govoril o nadaljnjem razvoju kmetijske ureditve in reorganizaciji strojnotraktorskih postaj. Hruščev je ugotovil, da je to vprašanje izredno važno za državo in da so ga zaradi tega tudi dali na vseljudsko diskusijo. To proučevanje, je dejal Hruščev, je pokazalo, da so načrti, ki jih je izdelal plenem CK KP Sovjetske zveze o nadaljnjem razvoju kmetijske ureditve in reorganizacije strojnotraktorskih postaj, popolnoma dozoreli in pravilni. Hruščev je poudaril, da so med razpravo dali mnogo nasvetov in pripomb, da so kritizirali resne pomanjkljivosti v praksi, tehničnih uslug kmetov in delu poljedelskih organov ter da so dali mnogo konkretnih predlogov.

Ko je govoril o reorganizaciji industrije, je Hruščev ugotovil, da se je industrijska proizvodnja v dveh letih povečala za 22 odstotkov, proizvodnja težke industrije pa približno za 24 odstotkov.

V zvezi s strojnotraktorskim postajami je Hruščev dejal, da so že opravile vlogo, ki jim je bila dodeljena in da je potrebna sedaj korenita reorganizacija. V sedanjem času, je dejal, lahko kmetijski sami uspešno izkoristijo komplicirano tehniko. Tehnično posluževanje kmetov s strani strojnotraktorskih postaj je že zaostalo za potrebami časa.

Hruščev je tudi izjavil, da je po zmagi politike kolektivizacije sedanja reorganizacija strojnotraktorskih postaj največji in najpomembnejši dogodek v izgradnji socialističnega kmetijstva.

V svojem referatu je Hruščev

govoril tudi o nekaterih teoretičnih vprašanjih v zvezi z reorganizacijo strojnotraktorskih postaj. Dejaj, da so razlike med kolhozno-zadružnim lastništvom in splošno ljudskim lastništvom, vendar so to samo razne oblike razvoja socialističnega načina proizvodnje. Zadržano lastništvo, je dejal Hruščev, ni v nasprotju s teoretičnimi postavkami Partije o poteh izgradnje komunistične družbe. Pot h komunizmu gre razvojno tako po splošno ljudski, kakor tudi zadružni lastnini. Hruščev je tudi dejal, da so mišljenja tistih, ki mislijo, da se bo po reorganizaciji oslabil volilna vloga države v odnosu na kolhove neosnovana. V rokah države ostanejo vsa gospodarska sredstva za vodstvo gospodarstva, je dejal Hruščev. Zatem je tudi govoril o načinu prodaje tehničnih sredstev kolhozom.

V novem sistemu po reorga-

nizaciji strojnotraktorskih postaj, je poudaril Hruščev, bodo stroje bolj racionalno izkoriščali, povečala se bo produktivnost dela in povečala se bo proizvodnja. Vse to pa bo pripeljalo do znižanja cen poljedelskih pridelkov. Država bo imela tako realno možnost, da zmanjša odkupne cene poljedelskih pridelkov, kar pa bo pripeljalo tudi do znižanja cen na drobno za industrijsko blago.

V nadaljevanju dela Vrhovnega sovjeta ZSSR se je razvila diskusija v zvezi s poročilom prvega sekretarja CK KP SZ in predsednika vlade Hruščeva. Poslanci obeh domov so pozdravili nove ukrepe in poudarili, da bodo prispevali k povečanju poljedelske proizvodnje in nadaljnjemu razvoju poljedelstva. Poslanci so tudi postavili zahtevo za boljše kakovost esortimantov poljedelskih strojev ter postavili tudi vprašanje povečanja proizvodnje rezervnih delov. Zelo zanimive podatke o gospodarski krepitvi ukrajinskih

kolhozov je predložil predsednik vlade Ukrajine Kalčenko. V letu 1957 je dohodek kolhozov znašal 25 milijard rubljev, kar je za 2,5 krat več kot leta 1954. Po podatkih, ki jih je povedal predsednik ukrajinske vlade, bo približno 2000 kolhozov lahko že letos kupilo poljedelske stroje. V Ukrajini se bodo tudi združevali manjši kolhozi in na ta način bodo zboljšali svoj gospodarski položaj. Z novimi ukrepi v kmetijstvu se bo zmanjšal upravni aparat za 15.000 ljudi, s čimer bodo prihranili letno približno 170 milijonov rubljev.

Na današnjem zasedanju se je tudi pokazalo, da bo potrebno poleg reorganizacije strojnotraktorskih postaj rešiti še nekatera važna vprašanja. Tako so nekateri poslanci izrazili mišljenje, da bo potrebno vse delovne dni kolhoznikov izplačevati v denarju, kar bo vplivalo tudi na produktivnost dela. Vrhovni svet ZSSR še vedno nadaljuje z delom.

Avstrija na vzhod

Izjava podpredsednika Figla po vrnitvi z Daljnega vzhoda

DUNAJ, 28. marca (Tanjug). Avstrijski minister za zunanje zadeve ing. Figl je izjavil, da je njegov tritedenski obisk azijskim državam prispeval h krepitvi zvez Avstrije z Afganistanom, Indijo, Pakistanom, Iranom in Libanom. Današnji »Neue Tageszeitung« je objavil intervju s Figlom, v katerem piše, da je bil njegov obisk tem državam nujen iz političnih in gospodarskih razlogov.

Obisk je izraz želje Avstrije prispevati k ohranitvi miru in svobode v svetu, ter še posebno h krepitvi gospodarskih odnosov Avstrije z azijskimi državami, je izjavil Figl. Avstrija je visoko industrijska država, je dejal Figl, kateri trgovina z državami Azije nudi velike možnosti za izvoz svojih izdelkov. Sovjetska vlada je odobrila Avstriji, da ji ni treba poslati 200.000 ton nafte v četrtem letu odplačevanja za bivšo

Hammarskjöld odpoval v London

Moskva, 28. marca (AP). Generalni sekretar OZN Dag Hammarskjöld je odpoval danes z letalom iz Moskve v London. V Moskvi je bil štiri dni, kjer se je s sovjetskimi državniki razgovarjal o vprašanju razorožitve in drugih mednarodnih problemih. Generalnega sekretarja OZN je spremljal na moskovsko letališče namestnik ministra za zunanje zadeve Vasilij Kuznjev.

Sandys v Zahodnem Berlinu

Berlin, 28. marca (Reuter). Britanski obrambni minister Duncan Sandys je prispejal danes v zahodni Berlin, kjer bo ostal teden dni.

Kakšna bi bila recimo reakcija ljudi v Mekki, Medini in Džidi, če bi se uresničil predlog nekaterih, naj bi romarji ne obiskovali svetih krajev, dokler jim gospodari »skovar gnusnih zarot«? V razglednem razpoloženju, ki je zdaj splošno, bi z malo organizacije in propagande ne bilo pretežno doseči resno zmanjšanje dotoka hadžijev, glavnega vira dohodkov teh mest. Na razpolago so pa tudi druga sredstva, recimo težave pri tranzitu in podobno.

Ce je res, da je kralja strah svoje najbližje okolice, je tu še en močan argument. Poročajo, da so iz Arabije začeli izganjati številne sirske in jordske delavce. Pa ne le to: med strokovnjaki, ki vodijo upravo v Saudski Arabiji in celo med samimi člani vlade je le malo Saudijcev. Posebno velja to za strokovne resorje, kjer so na vseh stopnjah močno zastopani ljudje iz Libanona, Palestine, Egipta in Sirije, dežel, kjer je panarabski nacionalizem najtrdnejši. Zanimivo je, kako pravijo, da med njimi ni niti enega Irčana...

Zgodovina, pravijo, se ne ponavlja. Toda v trenutku, ko vidi gospodar svetih krajev okrog sebe toliko nezadovoljstev, njegovo položaj ni brez podobnosti s tistim, v katerem je bil hašemitski knez, preden ga je izgnal Saudov oče. J. Štular

TELEGRAMI

VARŠAVA — Ekonomski svet poljske vlade je sprejel odločitev o reorganizaciji ministrstva za težko industrijo. Predvidevajo, da bodo večje število dosedanjih funkcij ministrstva prenesli v pristojnost centralnih uprav.

HAVANA — Kubanski uporniki Fidela de Castra so pozvali prebivalstvo, naj se pripravi na generalno stavko. Svetovni so, naj se v ta namen preskrbijo s hrano za več dni.

ZENEVA — Mednarodna konferenca za pomorsko pravo je včeraj nadaljevala s proučevanjem skupnega predloga Sovjetske zveze, Poljske, ČSR in FLRJ, s katerim zahtevajo prepoved poskusnih nuklearnih eksplozij na odprtem morju.

KARACHI — Novozelandski premier Walter Nash je odpoval danes iz Karachija v Bangkok na obisk Taja.

DUNAJ — Generalni direktor mednarodne atomske agencije Sterling Zola bo prihodnji mesec obiskal Sovjetsko zvezo. V SZ bodo ostali teden dni kot gostje sovjetske vlade.

NEW DELHI — Predstavniki Indije in Pakistana so dosegli sporazum o prekinitvi ognja na obmejnih področjih Kohar Silet. Obmejni incidenti so se začeli 11. marca, ko so pakistanski nacionalisti vdrlj na indijsko ozemlje in odnesli zimsko žetev.

MOSKVA — V Sovjetski zvezi so danes proslavili 90-letnico rojstva velikega proletarskega pisatelja Maksima Gorkoga.

LONDON — Na dopolnilnih volitvah za eno mesto v parlamentu, ki so bile v okraju Torington Devon, je zmagal kandidat liberalne stranke Mark Bonham Carter. To mesto so do zdaj držali konservativci.

RANGUN — Predsednik romunske vlade Chivu Stoica je danes prispejal na tridnevni uradni obisk v Burmo.

BARCELONA — Stavkovno gibanje, ki se je začelo v ponedeljek v Barceloni, se je danes še bolj razširilo. Sedaj stavka približno 20.000 delavcev iz Barcelone.

Osamljeni šerif

Od našega stalnega dopisnika

DAMASK, 28. marca. Pred malone štiridesetimi leti je bil Husein, hašemitski emir Hedžasa in šerif-čuvav svetih mest Meke in Medine, prisiljen v največji naglici zapustiti svojo palačo in vladavino. Pred vrati so bile zmagovite čete vabahabita Ibn-Sauda, ki je z udarom na sveta mesta zadal zadnji udarec hašemitskim tekmeccem — »razvajenim svetovnjakom, nevrednim naslova čuvarjev svetih mest«, kot jih je imenoval Ibn Saud. Danes sta ob rodbini proti pričakovanju vseh vsaj površno pomirjeni med seboj, toda ni dvoma, da je Huseinovim potomcem v Amanu in v Bagdadu v veliko notranje zadovoljstvo, ko poslušajo vesti o razdoru na saudovem dvoru.

Od leta 1920 do danes se je tudi okrog svetih mest marsikaj spremenilo. Strogost načel vahabitske sekte — arabskih Spartancev — ni popustila, toda ob bliatnem dvorcu Saudovih prednikov v Riadu so zrasle bajne palače, s katerimi se luksuz, ki so si ga privoščili nekoč »razvajeni« Hašemiti, sploh ne more meriti. Med srednjeveško državno ureditvijo in življenjem v deželi, ki je eden največjih proizvajalcev nafte na svetu, pa so se nujno pojavile razpoke. Niti preprosti Arabci, ki se je izučil v ameriških delavnicah, niti princ, ki je po nalogu kraljevskega očeta ali strica obšel svet, ali celo beduin, ki dobi v roke nacionalistični letak o dogodkih po arabskem svetu, nista nujno v svojih zaključkih o nalogah Saudove in o njeni politiki istega mnenja. Čeprav čez puščave še zmeraj potujejo karavane, so tu tudi druga sredstva za zvezo in novice potujejo tudi v najbolj zapuščenih krajih arabskega sveta zelo nagle. Združitev Sirije in Egipta, razkritje o Saudovi zaroti in Naserjeva ostraz razdelitev duhov, ki je sledila in je zdaj bistvo arabske politike ZAR, so nujno prinesle svoje posledice. Poročali smo že, da se je kralj Saud znašel v novem položaju dokaj osamljen, množijo pa se podatki, da tudi znotraj dežele dozoreva — počasi — podoben razvoj. Vendar je treba takoj postaviti omejitve: v teh krajih so

duhovi naglo razvnamejo, toda počasi ukrepajo. Konservativnost množic v Saudovi Arabiji gre vzporedno s spoštovanjem ustaljenih običajev. V deželi, kjer je armada in vsa državna uprava neposredno orodje kralja, kjer je tuji tisk temeljito cenzuriran, kjer močjo oddaje kairskega radia, je težko organizirati opozicijo. Posebno še, če pomislimo, da so v deželi ogromne razdalje med posameznimi naselbinami. Končno je razvoj dogodkov odvden tudi od svetovnega dogajanja. Sporazum na sestanku v velikih — če bo — utegne prinesiti razdelitev vplivnih področij na Srednjem vzhodu, kar bi imelo zelo zanimive posledice.

Zato ne kaže ugibati o puču, o krizi dvora in o preusmeritvi saudske politike na vsearabsko linijo, o katerih je tukaj te dni precej govora, preveč resno. Narobe pa bi bilo podcenjevati silnice, ki se počasi razvijajo. Problem arabskega združenja je bil zadnje tedne brezkompromisno zastavljen in bo prej ali slej moral biti rešen. Imenovanje princa Fejsala za ministrskega predsednika je vseakokor znak, da se v Saudovi Arabiji dogaja nekaj resnega. Na čem gradijo opazovalci svoje sklepe o notranji osamitvi kralja Sauda? Razpravo je oživilo poročilo, da je kralj Saud razrešil svo-

jega notranjega ministra in neopčasti ukrepajo. Konservativnost množic v Saudovi Arabiji gre vzporedno s spoštovanjem ustaljenih običajev. V deželi, kjer je armada in vsa državna uprava neposredno orodje kralja, kjer je tuji tisk temeljito cenzuriran, kjer močjo oddaje kairskega radia, je težko organizirati opozicijo. Posebno še, če pomislimo, da so v deželi ogromne razdalje med posameznimi naselbinami. Končno je razvoj dogodkov odvden tudi od svetovnega dogajanja. Sporazum na sestanku v velikih — če bo — utegne prinesiti razdelitev vplivnih področij na Srednjem vzhodu, kar bi imelo zelo zanimive posledice.

Zato ne kaže ugibati o puču, o krizi dvora in o preusmeritvi saudske politike na vsearabsko linijo, o katerih je tukaj te dni precej govora, preveč resno. Narobe pa bi bilo podcenjevati silnice, ki se počasi razvijajo. Problem arabskega združenja je bil zadnje tedne brezkompromisno zastavljen in bo prej ali slej moral biti rešen. Imenovanje princa Fejsala za ministrskega predsednika je vseakokor znak, da se v Saudovi Arabiji dogaja nekaj resnega. Na čem gradijo opazovalci svoje sklepe o notranji osamitvi kralja Sauda? Razpravo je oživilo poročilo, da je kralj Saud razrešil svo-

ljal 20. marca dejansko v hišnem zaporu v svojih palačah in pod močno stražo. Kralj sam, da je prekinil daljši lovski pohod in se vrnil v Riad, kjer se je zaprl v svoj dvor, obdan od stražarjev, kamor ponudi ni smel nihče, niti njegove najbližje žene...

Kaže torej, da se šerif svetih mest dejansko počuti osamljenega in ogroženega — od svojih najbližjih. V deželi, kjer vsaj zaenkrat volja množic ni toliko važna, da bi lahko kralju pokvarila spanje, mu je lahko le deloma v uteho, da so njegovi podložniki demonstrirali pred egiptovskim poslaništvom v Džidi in protestirali proti obtožbam, izrečenim v Damasku. Toda tudi razpoložena ljudja ni podcenjevati. Stari Ibn Saud je v teku svojega dolgoletnega pohoda za zavojevanje Arabije sam nekajkrat občutil neprijetni položaj, ko so njegovi najzvestejši Vabahiti obupali nad njim. Kljub omejitvam pa, ki smo jih navedli zgoraj, so si opazovalci domala enotni v sodbi, da se je po razkritju zarote v Saudski Arabiji nekaj pretrgalo — nemara tisti čas dovolj Saudovih staromodnih omejitvev njenega poslovanja, ki ovirajo predvsem uporabo domačih kadrov in podobno. Ni pa brez zanimivosti poročilo, ki pravi, da sta bila tako Fejsal kot njegov brat Ta-

Oh, robu dogodkov

Dva izzivača

Pravijo, da je predsednik Južne Koreje Sing Man Ri zagrenjen starih, ki souvažajo komuniste in Japonce in sanja, da bo nekoč združil oba dela Koreje — pod svojo oblačitjo. Odkar so na Koreji zakrpati mir, je stari pritlikavec takole govoril Američanom: »Pojdite mi s poti in pustite me, da go mahnem na sever. Opravič bom s severnokorejsko vojsko in tudi s Kitajci, če bo to potrebno.« Stari Ri nikakor ni tako neumen, da bi samemu sebi verjel, ko govori te traparije.

On pravzaprav misli takole: »Pustite me, da vam skuham kroso, ki jo boste sami pojedli.« Jasnjo je, da bi sever udaril na jug, če bi jug udaril na sever. In kaj bi storili Američani?

V nedavnem intervjuju je izjavil, da jo je mislil že dvakrat mahnuti na sever po podpisu pretrija, a da so mu Američani obkralj odrekli za loče vojnovati. Sing Man Ri je tudi prepričan, da Rusi niso pripravljene na vojno, sicer ne bi stihli na sestanku na najvišji ravni. Iz tega sledi, da je treba Ruse izgnati iz Madžarske, Srednjega vzhoda in povsod odondod, kamor so se prikradli. Dalje želi, da bi Koreja postala članica SEATO. Izjavil je tudi, da ima trden sporazum s Cankajškom, da bosta drug drugega obvestila, če bo eden izmed njiju krenil proti komunistom.

Menda je obema pajdašema popolnoma jasno, da ni nobeden izmed njiju sposoben kreniti proti nikomur, razen proti lastnemu prebivalstvu. Njuna ost leži drugje. Ob vsaki priložnosti skušata izzivati, da bi ustvarila takšen položaj, v katerem bi Američane postavila pred gotovo dejstvo. Pošiljanje orožja indonezijskim upornikom s Formoze sodi v vrsto izzivalnih dejanj, ki naj položaj čim bolj skalijo in po možnosti ustvarijo toliko incidentov, da bi iz njih nastala vroča kaša.

Američani seneča niso potsem nedolžni opazovalci, katerih glavna skrb je krotiti oba nemirna pobalana, da ne bi razbijala šip po Daljnem vzhodu. Marsikaj je odvisno od njihove volje in politike. Toda res je, da marljivo rovarjenje njunih dveh varovancev lahko zapelje Američane dalje, kot bi bili sami voljni iti.

Jasno je, da niti Sing Man Ri niti Cankajšek v Aziji ne pomenita nič. Toda v vlogi izzivalcev lahko storita mnogo škode in sta potemtakem nevarna. V Afriki živijo nekje črna plemena, ki pred bojem voščljejo naprej izurjene stra-

motilce in zabavljaje. Ti izrečejo nasprotniku toliko psovsk in kletvic, da gredo črni bovejniki potem v boj s sveto jezo v srh. Izzivalci pa jo po navadi pobrišejo na varno. Morda sta Sing Man Ri in Cankajšek dva taka izzivalca, toda tukaj se analogija neha. Zakaj črna plemena nimajo vodikove bombe in ne medicinskih izstrelkov.

Ce bi hoteli biti zlobni, bi dejali, da ne bi bila posebna škoda, ko bi Cankajška raznesla kaka miniatura bomba (ne nujno vodikova) in ko bi Sing Man Rija strpali v kak medicinski izstrelke (po možnosti v vsemirski). Ker pa vem, da so to samo pobožne želje, bi bili nujni podložniki najbrž zadovoljni že s tem, če bi ob stara gospoda šla v pokoj. Naj pišeta memoarje. Bip

Nesmotrno trošenje občinskih investicijskih skladov

Družbeni investicijski skladi posameznih občin, zlasti gospodarsko močnejših, dosegajo precejšnje zneske. Vendar pa ti skladi niso tolikšni, da bi lahko služili za večje investicije, za dolgoročno odplačilo. Zato so družbeni plani občin in okraja Maribor že lani doleteli, naj se ti skladi uporabijo v prvi vrsti za dopolnilno udeležbo pri zveznem in republiškem investicijskem skladu. Kakor pa kaže pregled trošenja teh skladov za

lansko leto, se občinski ljudski odbori niso držali teh smernic in je šel v ta namen le malenkosten del teh sredstev, pač pa so se iz teh skladov v največji meri kreditirale investicije, za katere je prvenstveno namenjen zvezni oziroma republiški investicijski sklad. Zato tudi finančni in investicijski efekt teh skladov ni bil tolikšen kot bi se moglo upravičeno pričakovati. Kaj bi ob pravilnem trošenju občinskih investicijskih skladov

lahko dosegli trikrat več investicijskih sredstev in torej tudi neprimerno obsežnejšo rekonstrukcijo zlasti manjših zastarelih obratov. S tem, da so bili občinski investicijski skladi porušeni za neposredne investicije z dolgoročnim odplačilom, so bili ti skladi nekako omrtvili, kar bodo v letošnjem letu marsikje težko občutili. Pregled tudi kaže, da so sredstva občinskih investicijskih skladov trošila v precejšnji meri, — če ne že izključno — za industrijo, zelo malo pa za pospeševanje obrti, trgovine in gostinstva. Tudi za komunalne potrebe se investicijski skladi niso smotno izkoriščali.

tem ko se posojila, za katere pogodbe še niso sklenjene, stornirajo. O vsakem novem posojilu bo po predlogu pristojne občine sklepal Mestni svet, da se tako zagotovi najracionalnejše trošenje razpoložljivih sredstev in doseže največji možen gospodarski uspeh. Podobno politiko trošenja investicijskih skladov bodo morale ubrati tudi vse ostale občine mariborskega okraja. Predvsem bodo morale usmeriti investicijska sredstva na udeležbo pri zveznih in republiških kreditih, predvsem za razširitev in izboljšanje trgoveke mreže, obrti in gostinstva, pa tudi za razne obkrožne komunalne naprave. Otrsteti se bodo morale sicer herna lokalističnega gledanja in voditi svojo kreditno politiko v skladu s celotno jugoslovansko gospodarsko politiko.

Družbeno upravljanje tudi v komunalnih bankah

V dvoranah Doma sindikatov v Ljubljani je bila te dni redna letna skupščina Zveze komunalnih bank LRS. Iz poročil na samem zboru kakor tudi iz obširnega poročila Zveze komunalnih bank LRS za leto 1957, ki so ga prečeli vsi delegati že pred zborom, je razvidno, da so kmunalne banke v zadnjih dveh letih zelo razvile svojo dejavnost. Do sedaj je v Sloveniji že devet okrajnih komunalnih bank z 52 poslovalnimi enotami in dvema občinskima

komunalnima bankama. Nujno pa bo potrebno ustanoviti še novo komunalno banko v Novem mestu in tako zaključiti ustanavljanje komunalnih bank. V zadnjem času so v komunalnih bankah uvedli družbeno upravljanje. Upravni odbor komunalnih bank imenuje Okrajni ljudski odbor kot ustanovitelj. Zanimivo je, da so tudi nekatere podružnice komunalnih bank začele uvajati organe družbenega upravljanja, ki imajo pravico do samostojnega odločanja v poslovnih zadevah na svojem območju. Ena izmed zelo važnih nalog novih upravnih odborov, ki se v smislu decentralizacije uvajajo pri podružnicah, bo posvetiti posebno pozornost in skrb enotni kreditni politiki pri nas.

Res je, da so pogoji za udeležbo pri zveznem oziroma republiškem investicijskem skladu nekoliko težji in je potrebna obširnejša dokumentacija. Zato se manjša podjetja raje potegujejo za kredite iz občinskih oziroma okrajnega investicijskega sklada. Ne more se sicer reči, da bi se bili krediti iz občinskih investicijskih skladov malomarno trošili, vendar pa bi se bil ob smotrnejšem izkoriščanju vseh možnosti lahko dosegel znatno večji gospodarski uspeh. Mnogo pa je tudi primerov, da so posamezna podjetja zaprosila za investicijski kredit in sredstva tako rekoč vezala, pozneje pa niso sklenila dokončne pogodbe in so ostala sredstva neizkoriščena.

R. O.

Try s kmetijskimi pridelki

Z Goriskega poročajo, da je bil dotok zelenjave na trg majhen zaradi slabega vremena, tako, da je bila cena proskrabljena lokalnih potrošniških sredstev nezadovoljiva. Podobno poročajo tudi v Koprskem. V Zasavju se je občutno povečalo povpraševanje po goveji živini, kar je povzročilo rahel dvig cen. V spodnjeposavskih občinah prodajajo govejo meso po 260 din, v Trbovljah pa je še vedno v prodaji po 250 din, čeprav imajo trbovliška mesarska podjetja večje prevozne stroške kot pa na primer brežiška. Cena jaje je na trgu v Trbovljah in v drugih tujarskih sredstvih ostala nespremenjena (14 din), medtem ko jih je na trgu v Brežicah mogoče dobiti že po 11 in po 12 dinarjev. Odkupna cena telet se je znižala za okoli 5 dinarjev, vendar to ni vplivalo na znižanje cen tetelin, ki je še vedno v prodaji po 280 do 320 din za kilogram. Cenjuje večji navali kupcev iz sosednje republike vpliva na sicer razmerne visoke cene mladih prašičkov za rejo na Dolenjskem.

Letos bodo razpoložljiva sredstva investicijskih skladov znatno nižja. Mariborski mestni investicijski sklad bo znašal samo 131 milijonov. Od tega pa je 92 milijonov angažiranih po že sklenjenih pogodbah. V proračune mestnih občin bo šlo 11,5 milijona din, tako da ostane na razpolago za nove posojilne mogoče vsega 27 milijonov. Spričo tako piših sredstev bo potrebno letos mnogo bolj skrbno gospodarjenje. Po sklepu mariborskega Mestnega sveta bodo imeli prednost pri črpanju sredstev tega sklada tisti, ki so že sklenili pogodbe. V prvi vrsti pa se bodo dajala posojila v udeležbo pri najemanju kreditov iz zveznega in republiškega sklada, zlasti za obratna sredstva in investicije za proizvodnjo, ki neposredno vpliva na življenjsko raven potrošnikov. Napravili bodo tudi revizijo vseh tistih kreditov, ki do breh'n kreditov še niso izkoristili, med

Pravzaprav se je bitka za 77 km nove avtomobilske ceste med Ljubljano in Zagrebom že pričela. Sneg in mraz ne moreta zavreti delovnega poleta mladinskih brigad, ki hite z delom, da bo vse pripravljeno za nastanitev ostalih mladinskih delovnih brigad, ki bodo gradile cesto. Vzdlol trase rastejo številna naselja, prave vasi. Tudi gradbena podjetja iz vse države, razmeščajo svoje sile ob trasi, dovažajo stroje, orodje in

ima svoje naselje gradbeno podjetje »Gradiš« iz Ljubljane. V naselju pri Mačkovecu bo vsak čas voda. Navzlic kamnitemu terenu, kjer je možno kopati jarke le z miniranjem, delo brigade hitro napreduje. Tu so priskočili na pomoč še vaščani Mačkoveca in Ločne. Vodovod bo koristil tudi njim, zato pomagajo, da bo čimprej napeljan. Prav tako pomagajo mladim graditeljem pri napeljavi vodovoda v naselju pri Kronovem vaščani Lutrskega sela. V rekonstrukcijskem času je bilo zgrajeno zajetje izvira za vasjo Kij, strojnica in dva zbiralnika. Položili so tudi še nekaj cevi. Tu bodo imeli prvotno vodovod, saj je zajetje v živi skali. Iz tega vodovoda napeljujejo vodo tudi v grad Otočec, kjer bo sedež glavnega štaba mladinskih delovnih brigad.

Grad Otočec je pravkar dograjen in pripravljen za vselitev glavnega štaba. Za njegove potrebe postavljajo na desnem bregu Krke tudi vrsto barak. Stavbe, ki morajo biti odstranjene zaradi ceste, so v glavnem že podrti. Skratka, priprave za pričetek velikih del pri gradnji ceste teko brez zastoja.

Novo mesto se pripravlja za dostojen sprejem trinajstih mladinskih delovnih brigad pred pričetkom velike mladinske delovne akcije se Novo mesto že pripravlja. Delovni ljudje Dolenjske znajo ceniti pomen, ki ga bo imela za ta predel in vso državo moderna avtomobilska cesta Ljubljana-Devjelijska, zato bodo sprejeli mlade graditelje, kot to zasluži naša mladina.

Kot je znano, bo ob pričetku del mladinskih delovnih brigad pri gradnji ceste 1. aprila v Novem mestu velik miting. Mimo trinajstih mladinskih delovnih brigad, ki so že na delu pri urejanju naselij, bo prišlo ta dan v Novo mesto še deset novih mladinskih delovnih brigad iz vse države. Slavje v zvezi s pričetkom del na avtomobilski cesti se bo pričelo v Novem mestu že 31. marca, oziroma v nedeljo 30. marca. V telovadnici gimnazije bo ta dan dopolnilna odprta razstava o vlogi mladine v narodno-osvobodilnem boju in v povojni graditvi, v Dolenjskem muzeju pa razstava o izumitelju ladijskega vijaka Reslu. Popoldne 31. marca bo ob 17 za mladino akademija. Spored bodo izvajali člani ansambla »Lado« iz Zagreba. Isti dan bo svečana akademija za Novomeščane in goste, ki se bodo udeležili slavlja ob pričetku del na cesti. Mladinske brigade bodo prispele v Novo mesto 1. aprila zjutraj. Zbor brigad bo na nogometnem igrišču pri pralnici peska. Od tam bodo šle brigade v povorki na Glavni trg, kjer bo ob desetih dopoldne veliko zborovanje. Popoldne istega dne bo v Novem mestu vrsta športnih tekmovanj. Predvidena sta tudi turnirja odbojke in košarke, pri katerih bodo nastopila najboljša moštva Jugoslavije. V obeh klm dvoranah bodo ta dan vrtili filme za člani mladinskih delovnih brigad. Dopoldanski miting na Glavnem trgu bo prenašal Radio Ljubljana. V zvezi s to proslavo pred pričetkom del pričakujejo velik obisk predstavnikov javnega in političnega življenja iz vse države.

Okraj	Cena na KZ	Cena na KZ	Cena na KZ
KROMPIR:			
Maribor	7,50-8,50	12	8,50-9
M. Sobota	7	10	9
Celje	9	12	10
Trbovlje	12	14	12
Novo mesto	9	12	10
Koper	10	15	13
Nova Gorica	11	14	12
ZELJE:			
Maribor	—	40	—
M. Sobota	15	30	20
FIZOL:			
Maribor	45-65	64-90	55-78
M. Sobota	50	60	55
Celje	—	—	—
(mešani)	45	60	52
(enebarvni)	75	110	90
Trbovlje	—	—	—
(enebarvni)	75	98	80
(mešani)	50	80	65
Novo mesto	70-80	80-120	75-85
Koper	—	—	—
CEBULA:			
Maribor	32	45	37
M. Sobota	45	60	50
Trbovlje	42	68	—
Novo mesto	35	45	40
Koper	—	—	—
Nova Gorica	31	42	—
Celje	—	—	—
(makedonska)	—	25-40	25
(ruska)	60-80	—	60
CESEN:			
Maribor	100	130	110
M. Sobota	100	130	120
SOLATA:			
Maribor	130-160	—	—
M. Sobota	80	—	—
Celje (endivija)	120	105	—
(glavnata)	120	120	—
Trbovlje	120	100	—
Novo mesto	—	70	—
Koper	—	150-180	—
CVETJACA:			
Maribor	55	80	72
M. Sobota	80	—	—
Celje	70	—	—
Novo mesto	70	—	—
Koper	90	—	—
Nova Gorica	82	69	—
JABOLKA:			
Maribor	80-120	—	—
M. Sobota	100	—	—
Celje	90	110-120	100
Trbovlje	80	120	100
Koper	—	100	—
Nova Gorica	80-120	—	—
GOVEDO			
SPEDNE KVALIFETE:			
Maribor	100-145	200-280	—
M. Sobota	120	210-260	—
Celje	135	260	—
Trbovlje	135	260-260	—
Novo mesto	135	265	—
Koper	135	265	—
Nova Gorica	113	265	—
TELETA:			
Maribor	180-200	320-340	—
Celje	185	300	—
Trbovlje	175	280-320	—
Novo mesto	185	320	—
Koper	215	335	—
Nova Gorica	205	324	—
PRASICI:			
Maribor	210-225	370-400	—
M. Sobota	225	400	—
Celje	225	380	—
Trbovlje	225	360-400	—
Novo mesto	230	420	—
Koper	230	420	—
Nova Gorica	215	360	—
JAJCA:			
Maribor	12	14	13
M. Sobota	9	11-10	10
Celje	10	12	11
Trbovlje	11	12	12
Novo mesto	11	12	—
Koper	13	15	—
Nova Gorica	13	15	—
MLEKO:			
Maribor	17-25	36	—
M. Sobota	20-23	25	—
Celje	24,50	36	—
Trbovlje	21	24-36	—
Novo mesto	21	32	—
Koper	25	32	—
Nova Gorica	22	32	—

Po Jugoslaviji..

»MLADINSKI GOZD« PRI SKOPLJU

Vseh mladink in mladincev, ki so se pripravili za gradnjo ceste »Bratstva in enotnosti« ni bilo moč sprejeti, da pa bi zadostili njihovi želji po delu, jih bodo preusmerili na gradnjo objektov lokalnega značaja. Tako bodo nasadili mladinski gozd v predmestju Skoplja, na hribu »Gazi-babaa«. Prav tako se bo mladina udeležila tudi gradnje edinega moderne sportnega središča pod mestno trdnjavo »Kalo« poleg Vardarja. Akcija za nasaditev mladinskega gozda se bo pričela te dni. Delalo bo pet brigad, in to vsak dan po 100 brigadirjev. Pogoz-

»VOLK PRIŠEL V SOBO«

V vasi Pareš in bitolskem okraju se je pred nekaj dnevi v hiši gospodinjice Altane Avramovske nenadoma pojavil volk, ki so ga preganjali vaški psi. Volk si je iskal hrane in skupaj z enim izmed psov pridrvel v hišo omenjene gospodinjice. Skril se je pod posteljo. Vznemirjena žena in njeni otroci so pričeli klicati na pomoč sosedje. Volk se je prestrašil strahovitega vpitja in je zbežal. Ko je odhajal iz sobe, je še ogrizel kmetico Altano.

Ze prve dni so brigadirji postavili drog za zastavo, dekleta pa so napravila petokrako zvezdo z napisom: »I. primorska MDB Pina Tomaziča«. Morajo vsak dan popraviti. Zoge, dež ali karkoli lahko pokvari lepi napis. Dekleta se zberejo okoli droga in njihovi urni prsti mimogrede »počedijo«, kar je treba.

Pravo za avtomatično urejanje temperature, nizkorazpjetostnega razvoda in transformatorske postaje. Vse, tudi načrt in drugo obširno tehnično dokumentacijo, so izdelali domači strokovnjaki in delavci. Razen majhnega dela opreme so za napravo porabili izključno material in opremo iz domače proizvodnje. Tehnični pregled naprave je opravila strokovna komisija, v kateri so bili ugodni zastopniki naših znanstvenih ustanov, med njimi docent dr. inž. Pavko iz Ljubljane, profesorja Sahazarov in Boncelj iz Zagreba ter drugi. Glavno delo je opravila tovarna električnih strojev »Rade Končar« iz Zagreba, sodelovali pa so tovarna »Metalna« pri izdelavi železne konstrukcije in pogona, podjetje »Brača Kavur« pri izdelavi samotne obloge tovarna »Jugokeramika« pri izdelavi posebne elektrotermične keramike in podjetje »Gradiš« pri gradbenih delih. Od glavnega projektanta naprave inž. Edvarda Zabkarja, sedaj v podjetju za elektrotermijsko »CER« smo prejeli že naslednja obvestila: Pri graditvi naprave za proizvodnjo energije je bila naša strojna in elektroindustrija pred težkim problemom glede termične obdelave raznih jeklenih konstrukcij velikih dimenzij kakor so na primer cevi za hidrocentrale, ohišja za generatorje in parne stroje, rezervoarji za kemično industrijo, kotli in drugi deli, ki so iz-

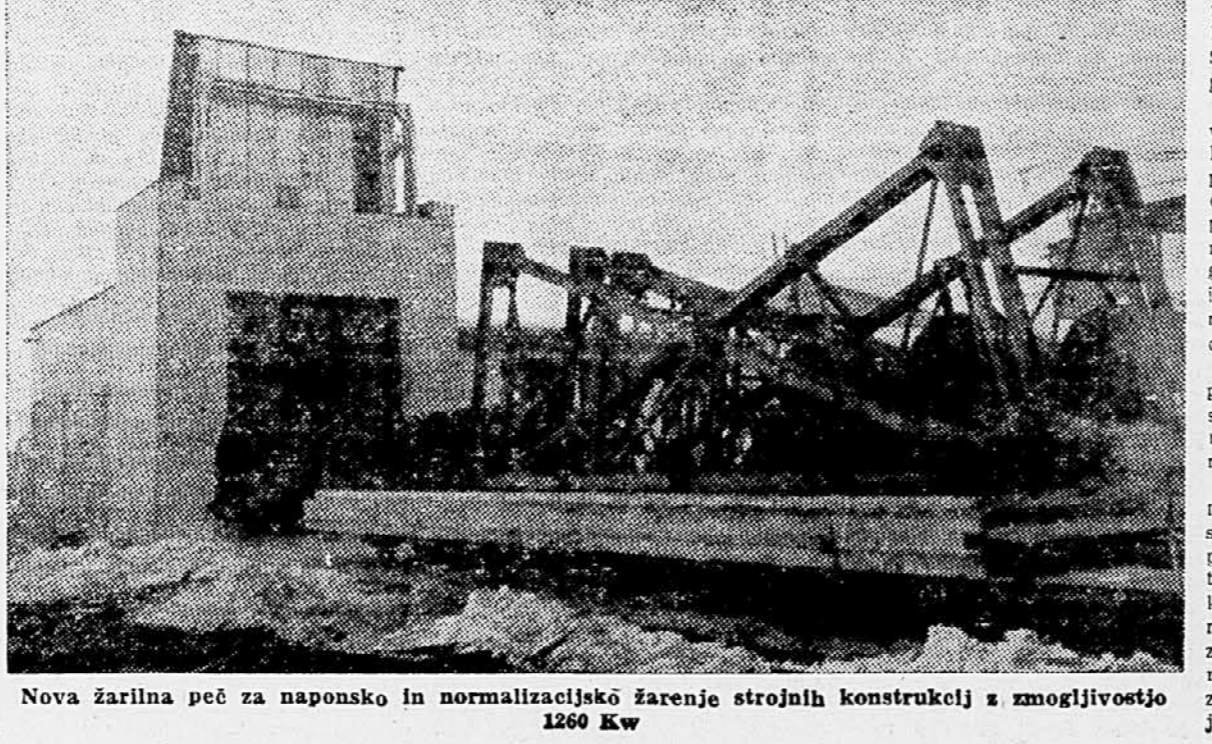
postavljani med obratovanjem velikim pritiskom in za katere so predpisani visoki tehniški pogoji glede termične obdelave (žarenje, normalizacija). Zaradi pomanjkanja peči ustreznih dimenzij v državi je bila tovarna »Metalna« do nedavnega prisiljena, da pošilja take proizvode zaradi termične obdelave v inozemstvo. Take usluge so bile seveda združene ne samo z velikimi denarnimi izdatki v devizah, temveč so povzročale tudi velike zamude v dobavnih rokih. Zaradi vsega tega in na podlagi enostavnega ekonomskega računa je kolektiv tovarne »Metalna« sklenil zgraditi lastno napravo te vrste v svoji tovarni. Teže je bilo medtem odločiti se, komu se naj poveri to koščljivo delo. Tovarna je imela na razpolago samo inozemske ponudbe, končno pa je vendarle prevladalo zaupanje v lastno industrijo. Seveda je pri tem imela tudi cena odločilno vlogo. Naprava ni namenjena samo za potrebe »Metalne«, temveč se je bodo mogle posluževati tudi druge industrije v državi. Zaradi velike porabe bo električna peč obratovala samo v času nočne tarife za električni tok. Inž. Edvard Zabkar je ob koncu izrazil upanje, da bodo tudi druga industrijska podjetja sledila v prihodnje pri nabavljanju svojih termičnih naprav z vidu tovarne »Metalna« in na ta način se hitreje pospešila vzpon naše mlade domače elektrotermije.

set novih mladinskih delovnih brigad iz vse države. Slavje v zvezi s pričetkom del na avtomobilski cesti se bo pričelo v Novem mestu že 31. marca, oziroma v nedeljo 30. marca. V telovadnici gimnazije bo ta dan dopolnilna odprta razstava o vlogi mladine v narodno-osvobodilnem boju in v povojni graditvi, v Dolenjskem muzeju pa razstava o izumitelju ladijskega vijaka Reslu. Popoldne 31. marca bo ob 17 za mladino akademija. Spored bodo izvajali člani ansambla »Lado« iz Zagreba. Isti dan bo svečana akademija za Novomeščane in goste, ki se bodo udeležili slavlja ob pričetku del na cesti. Mladinske brigade bodo prispele v Novo mesto 1. aprila zjutraj. Zbor brigad bo na nogometnem igrišču pri pralnici peska. Od tam bodo šle brigade v povorki na Glavni trg, kjer bo ob desetih dopoldne veliko zborovanje. Popoldne istega dne bo v Novem mestu vrsta športnih tekmovanj. Predvidena sta tudi turnirja odbojke in košarke, pri katerih bodo nastopila najboljša moštva Jugoslavije. V obeh klm dvoranah bodo ta dan vrtili filme za člani mladinskih delovnih brigad. Dopoldanski miting na Glavnem trgu bo prenašal Radio Ljubljana. V zvezi s to proslavo pred pričetkom del pričakujejo velik obisk predstavnikov javnega in političnega življenja iz vse države.

Nov uspeh domače industrije

Električna žarilna peč — eden največjih elektrotermičnih objektov v Evropi

V tovarni »Metalna« preizkušajo električno žarilno peč s 1260 KW za temperaturo do 950 stopinj Celzija. Ta gigant je edini v naši državi in je eden izmed največjih elektrotermičnih objektov v Evropi. Naprava, ki je deločena za termično obdelavo jeklenih konstrukcij velikih dimenzij, ima električno žarilno peč z vozički, dolgimi 12 m. napravo za avtomatično urejanje temperature, nizkorazpjetostnega razvoda in transformatorske postaje. Vse, tudi načrt in drugo obširno tehnično dokumentacijo, so izdelali domači strokovnjaki in delavci. Razen majhnega dela opreme so za napravo porabili izključno material in opremo iz domače proizvodnje. Tehnični pregled naprave je opravila strokovna komisija, v kateri so bili ugodni zastopniki naših znanstvenih ustanov, med njimi docent dr. inž. Pavko iz Ljubljane, profesorja Sahazarov in Boncelj iz Zagreba ter drugi. Glavno delo je opravila tovarna električnih strojev »Rade Končar« iz Zagreba, sodelovali pa so tovarna »Metalna« pri izdelavi železne konstrukcije in pogona, podjetje »Brača Kavur« pri izdelavi samotne obloge tovarna »Jugokeramika« pri izdelavi posebne elektrotermične keramike in podjetje »Gradiš« pri gradbenih delih. Od glavnega projektanta naprave inž. Edvarda Zabkarja, sedaj v podjetju za elektrotermijsko »CER« smo prejeli že naslednja obvestila: Pri graditvi naprave za proizvodnjo energije je bila naša strojna in elektroindustrija pred težkim problemom glede termične obdelave raznih jeklenih konstrukcij velikih dimenzij kakor so na primer cevi za hidrocentrale, ohišja za generatorje in parne stroje, rezervoarji za kemično industrijo, kotli in drugi deli, ki so iz-

Nova žarilna peč za naponsko in normalizacijsko žarenje strojnih konstrukcij s zmogljivostjo 1260 Kw

Zagrebska kronika

Za »stopnico več« leto dni zapora

Vprašanje »Imate vstopnico več?« ni samo zagrebski problem, ampak neprijeten, prišel so jo tisti, ki so želeli videti filmsko predstavno prav na dan, ki so si ga izbrali in so plačali vstopnico draže kot pri blaginjskem okencu. Tako se ustvarja črna borza v mnogih naših mestih. Ker pa iz nje uživajo koristi le brezposelni, se s tem ustvarja tudi nov socialni problem. Priobitno sposobni ljudje raje prodajajo vstopnico več in si tako služijo denar, pri čemer pa zapostavljajo svoje druge pridobitne možnosti. V Zagrebu je bilo to vprašanje zelo pereče; na stotine mladih ljudi in otrok se je ukvarjalo s to umazano obrtjo. Če so prikazovali dober film, so si prepredajali pri enem samem filmu zaslužili tudi sto tisoče dinarjev. Najbolj žalostno pa je to, da je navadno tak posej upravljal nekak »šef«, ki je dajal denar fantičem, ti pa so kupovali po več kart, jih prepredajali, večji del zaslužka pa so dajali »šefu«. Tisti, ki bi »šefa« prevarali ali izdali, je lahko pričakoval najmanj to, da ga bodo pretepili v temi kje na saken. Ker so je tega vsakdo bal, so »šefi« običajno veliko zaslužili. Leta in leta so skušali organi milice to zlo spodbiti. Nizke kazni pred sodnikom za prekrške pa niso mogle zastrašiti niti šefov niti prodajalcev. Pred nedavnim pa so pričeli ukrepati ostreje. Ne samo, da so bile racije bolj pogoštevane, pričeli so tudi ostreje kaznovati. Zanimiv je najnovejši primer pred sodiščem, ko so izrekli zaporne kazni od sedem do dvanajst mesecev, pa tudi nekaj nižjih kazni. Pred sodiščem je odgovarjalo dvanajst prodajalcev vstopnic s »šefi« vred. Ugotovili so, da so imeli vsi svoj poklic — največ jih je bilo iz obrtniške stroke — vendar jim je lastna obrt smrdela. Voditelj Branko Beluk, Božidar Bahun, Franjo Kranjčec in Peter Brkljačić so bili obsojeni na nekatere mesece, najhujša kazen je bila štiri mesece zapora. Tako bodo sodili še nekateri, ki so jih pripripi zadnje dni. Zagreb ima še eno odprto vprašanje kriminala — prodajo švicarskih ur iz inozemstva. Večje skupine mladincev jih prodajajo pri posredniških trgovinah, kjer prodajajo ure in nakit, in pri trgovinah z urami. Sedaj urejajo tudi to vprašanje.

Več skrbi našemu čebelarstvu

Pretekli teden je bilo v Ljubljani zborovanje čebelarjev. Na tem zborovanju so čebelarji pregledali naložbe, ki naj bi jih izpolnili po 5-letnem perspektivnem načrtu.

Zdaj je v Sloveniji okrog 81 tisoč čebelijih družin, do leta 1961 pa je treba do število povečati za nadaljnjih 15 tisoč. Najbolj bo čebelarstvo napredovalo na družbenih posevkih. Doslej je znašal pridelan med približno 750 ton letno, do leta 1961 pa bi se naj povečal na 1470 ton. Povečati se mora tudi vzreja matic in sicer od 3 tisoč

na 10 tisoč. Tako obsežna naloga bo mogoče izpolniti le z uvajanjem sodobnih in gospodarsko učinkovitih načinov čebelarjenja (uvredba ameriškega panja »stojaka«), z razširjenim združenim sodelovanjem čebelarjev, z razširjenim raziskovalnim delom itd. Čebelarstvo bo treba predvsem organizacijsko in strokovno kar najbolj povezati s kmetijskim združenstvom.

Združna čebelarska organizacija se pri nas razvija štiri leta. Pri nekaterih združenjih in šolah ustanavljajo krožke mladih čebelarjev, nekatere združuje pa so ustanovile čebelarske na šolskih vrtovih. To je zelo pomembno, tako za popularizacijo čebelarstva kot za vzgojo novih čebelarjev. Doslej je deloval v Sloveniji čebelarski odbor Glavne zadrzne zveze, ki je združeval zastopnike vseh okrajnih združenj zvez, družbenih posestev in znanstvenih ustanov. Kmetijske zadruge so imele čebelarske odseke. Trenutno je v Sloveniji okrog 330 takšnih odsekov. Posamezni združni čebelarski odbori okrajnih zvez in odseki pri kmetijskih

zadrugah so opravili precej koristnega dela. V zadnjih letih se je dobro razvila tudi čebelarska opazovalna služba. Na Krškem in v okolici Ptujja imajo urejeni kataster ajdovih pasišč, le-teba bodo kmalu dobili tudi v kranjskem okraju. Tudi za uvajanje medonosnih rastlin je poskrbljeno. Gorski čebelarski odbor ima v načrtu, organizirati sortimentni nasad akacije, kjer bo mogoče dobiti in izbrati najprimernejše sorte ter jih dati v razmnoževanje gozdnim drevesnicam. Čebelarske organizacije so si prizadevale, da bi pri saditvi zelenega pasu okrog Ljubljane upoštevali kar največ medonosnega drevoja. V okolici Ptujja so uvedli enoletno medeno deteljo.

Gospodarski pomen čebelarstva je lepo razviden iz poslovanja podjetja »Medex« (tu pa niso obsežne vse koristi čebelarstva), ki zajema v Sloveniji 80 odstotkov odkupa medu in ostalih čebelarskih pridelkov. Na primer: leta 1954 je bilo odkupljeno 156 ton medu ali 29 odstotkov vsega medu v državi, predlanski za ton več, lani pa kar 922 ton ali 85 odstotkov vsega medu. Verjetno je precej medu se vedno pri čebelarjih, torej lahko računamo, da je bilo medu pridelanega še precej več.

Zelo pomemben je izvoz medu. Lani smo izvozili 859 ton v vrednosti 144 milijonov. Največ medu za izvoz iz naše države daje ravno Slovenija. Naš med pa dosega tudi najvišjo ceno. Predvideno je, da bomo v prihodnje izvažali okrog 80 odstotkov čebelarskih pridelkov. Zanj leta izvažamo tudi matic; leta 1955 smo jih izvozili 570, 1956. leta 846 in lani 1011 matic. Povpraševanje po medu je v tujski precejšnje, to pa je porok gospodarnosti in višega elementa za nagel razvoj našega čebelarstva.

POT JE SAMO ENA

KAKO ZAGOTOVITI VEČJO UPORABO UMETNIH GNOJIL

S prvim januarjem letošnjega leta se zopet začeli regresni za umetna gnojila, tako da so umetna gnojila letos znatno dražja kot lani. Thomasova žindra se je, recimo, od lanske pomladi podražila za 52 odstotkov, oz. letos za 31,8 odstotka. Podobno je tudi pri ostalih gnojilih. Ta podražitev pa je zmedla naše kmetovalce; le malo je tistih, ki menijo, da se izplača kupovati gnojila po tako visoki ceni. Večinoma (to velja predvsem za umne kmetovalce in za upravne posestev) se zavedajo, da bi utrpeli precejšnjo škodo, če si gnojil ne bi nabavili. Mnogi računajo, češ se tu in ono bi rad pogojiti, se tu in tam bi našel žindra, toda ko pridejo gnojila narocati ali kupovati, jih vzamejo mani, kot so jih vzeli lanske leto. Kaj je vzrok? Odgovarjajo, da nimajo denarja?

Teško je verjeti nemu ali drugemu, teško je reči, ali je premalo denarja ali premalo zavesti in trezne presoje. Naj bo že kakorkoli in zaradi česar, gnojila grede slabo v prodajo. Načrt za razvoj kmetijstva v Sloveniji predvidena v letošnjem letu povečano porabo umetnih gnojil za 35,3% (od 170 kg/ha na 230 kg/ha). Ta načrt menda se ni dokončno potrjen in je mogoče, da bodo te postavke nekoliko znižane, vendar bo neko povečanje postavk glede na lanske vsekakor moralo ostati. Mislim, da to ni tako bistveno. Reči hočem samo, da tudi manjšega povečanja porabe umetnih gnojil ne bomo mogli doseči, saj je bilo doslej prodanih za okrog 35 odstotkov manj umetnih gnojil, kot v istem času lani. Za nekatera gnojila je ta negativni procent še višji, tako za kalijeno sol nad 40 odstotkov, apneni žušk (važno zdravilo za zemljo) pa sploh ne gre v prodajo. Ne bomo mogli doseči, pravim in to se zne zgoditi, če ne bomo držali roke križem. Morda je res, da še ni nastopil pravi čas za tako občutno znižanje regresov, vendar moramo v tem primeru še povečati prizadevanja, iskati pota in načine, da naše gospodarstvo in njegovo razvoj ne bi utrpela škoda. Ali je kaka pot? Mislim, da je.

Zadnjič sem o tem problemu razpravjal s predsednikom neke kmetijske zadruge. Rekel je, da bi morda pomagalo, če bi kmetijske zadruge nabavile gnojila iz svojih sredstev, pa bi potem ta gnojila potrosili na zemljišča tistih kmetov, ki doslej še niso uporabljali umetnih gnojil, in sicer naj bi to opravila za to določena komisija. Mislim, da predvsem na gnojenje travnikov, ker je gnojenje travnišč z umetnimi gnojili še najmanj prodrla in je v tem pogledu naš kmet najbolj nazadnjaški. Ko bi se potem kmet na lastne oči prepričal, kaj pomeni uporabljati umetna gnojila, bi ta gnojila tudi kupoval. Tako moj sobesednik. Lepo in pametno! Toda, zakaj ne bi napravili še koraka dalje? Evo, kako naj bi izgledal ta korak: zadruga naj bi kupila gnojila in s kmeti sklenila pogodbe, češ mi vam damo gnojila brezplačno, toda seno, ki ga boste pridelali več kot druga leta, bomo delili na polovico. Seveda, tu bi bilo treba določiti, kdaj in kolikokrat mora kdo seno kositi ter izračunati, kolikšna mora biti udeležba zadruge pri delitvi (tistih količin krme, ki jo bo kmet zaradi uporabe umetnih gnojil pridelal več kot druga leta), da zadruga ne bo na škodi. Kajti, tudi zadruga ne jemlje denarja iz zraka in če kak denar kam vložiti, ga mora vložiti tako, da se ji ta denar vrne, da ima od tega tudi sama kako korist.

No, kaj menite sedaj, ali je pot iz zagate ali je ni? Nič ne more odgovoriti, da je pot. Da, pot je in ta pot je samo ena, samo ta, ki je zgoraj naznanjena. Zatorej stopimo pogumno in odločno po tej poti!

Za napredek živinoreje

Perspektivni načrt razvoja kmetijstva v Sloveniji daje največji poudarek živinoreji. Pojav za povečanje živinorejske proizvodnje je izboljšanje krmske podlage. Govedoreja naj se glede na prirodne in ostale razmere načrtno razvijata na okoliših za proizvodnjo mleka in okoliših za proizvodnjo mesa. Kot dopolnitev take razvijata je naj bi se za naprej razvila specializirana govedoreja z živalmi za proizvodnjo mleka v mlekarških rajonih in z živalmi za proizvodnjo mesa v mesnih rajonih. Proizvodnja mleka naj bi se povečala od sedanjih 280 milijonov na 520 milijonov litrov letno. Pričakovani tržni presežek mleka naj bi dalo okrog 45.000 krav zasebnih rejcev, zajetih v gospodarsko sodelovanje s kmetijskimi združenji, in okrog 14.000 krav na družbenih posevkih. Zaradi tega bo treba uvoziti nekaj tisoč živali visokoprodukcijske pasme. Za zakon naj bi 1961. leta spim-

tali okrog 60.000 glav mlade živine, v glavnem po kooperaciji. Pri kakovosti goveje klavne živine je treba misliti tudi na uvoz plemenjakov mesnatih pasem, ki bi jih uporabljali predvsem za križanje. Pri dosežanih kakovosti naše govedoreje bo imelo odločilno vlogo umetno osemenjevanje. Veterinarska služba naj bi 1961. leta umetno osemnila 70% vseh plemenških živali v Sloveniji.

Da bomo lahko ta predvideni program uspešno izvedli, moramo skrbeti za zdrave živali. Pri tej skrbi bodo imeli največji delež slovenski veterinarji. Veliko vlogo pa bodo imeli na tem področju tudi veterinarski zavodi, ki bodo delali v tesni povezavi s terensko veterinarsko službo. V okviru Združenja veterinarjev pa bodo morali ustanoviti še nove komisije in sekcije za zatiranje najrazličnejših živalskih boleznih, v prvi vrsti za zatiranje goveje tuberkuloze in bruceloze. Vsi ti ukrepi in prizadevanja kmetijskih strokovnjakov bodo pomagali splošno zaostlost našega kmetijstva, k čimprejšnjemu pospešenemu napredku.

Pred nami je čas, ko se bodo ekonomski temelji kmetijstva, posebej še živinoreje, bistveno spremenili. Veterinarji se bodo morali tesneje povezati s kmetijskimi združenji in drugimi organizacijami, ki jim je poverjena skrb za napredek živinoreje. Poskrbeti bodo morali za

ureditev pašnikov, propagirati moderno košnjo in sušenje ter nov način vzreje živali. Vse te ustanove in strokovnjaki bodo morali v prihodnjih letih postati poglavito gibal vseh naporov za napredek živinoreje. Treba pa bo povežati delo združnih organizacij in napre zasebnih rejcev z naporom in koristmi celotne države. Le tako bomo lahko zagotovili hitrejšo preskrbo s poglavitnimi živali in surovinami, ki prihajajo prav iz te kmetijske panoge.

V. R.

Tekmovanje v Makedoniji

V vseh krajih Makedonije se intenzivno pripravljajo za tekmovalno v kmetijstvu za čim višje donose. Lani je v nagradnem tekmovalstvu sodelovalo približno 40 kmetijskih organizacij iz republike. Vse te organizacije so pridelale povprečno preko 3000 kg pšenice na hektar, nagrad pa so prejeli za okrog 13,5 milijonov dinarjev.

Upravni odbor Kmetijske proizvajalce poslovne zveze Slovenska Bistrica sprejme v službo: OBRATOVODJO MLEKARNE s srednjio kmetijsko ali slično šolo in najmanj 5-letno prakso v mlekarški stroki; **SIRARJA** z nižjo mlekarško šolo v Kranju ali podobno ter najmanj 5-letno prakso v sirarski stroki; **ZBIRALCA MLEKA** z nižjo kmetijsko šolo ali mlekarškim tečajem. Nastop mogoč 1. maja, 1958. — Plača po tarifnem pravilniku. — Prošnje naslovite na Upravni odbor podjetja. 1617-R

živčnih nasadov na ponovnih 450 ha. Zraven tega bo zgrajenih še več novih sušilnic, tako da se bo sušilna ploščev v letošnjem letu povečala za 1500 kvadratnih metrov.

Zelo značilno za letošnje leto je razširjenje pridelovanja jarega lanu od sedanjih 75 do 240 ha. Sortni semenski krompir se bo pogodbeno gojil le v 8 kmetijskih združenjih Zg. Savinjske doline in to na 80 ha površin.

V letošnjem letu bodo izvršene še melioracijska dela na okoli 800 ha mokrih in preplavljenih travniščih. Razvijajo tudi na povečanje hektarskih donosov žit. Med ukrepi, ki naj bi vplivali na takšno povečanje, je omenjeno še sodelovanje zasebnih pridelovalcev s kmetijskimi združenji na okoli 1500 ha površin.

Površine hmelja se bodo v letošnjem letu povečale od 2024 na 2500 ha; predvidena proizvodnja pa bo znašala okoli 2700 ton. Med letošnje pridobitve pri pridelovanju hmelja, ki bodo bistveno vplivale na večji in boljše pridelke, je treba na prvem mestu omeniti 15 novih traktorjev lažjega tipa z vsemi priključki ter nadalje razširjenje

Kmetijstvo celjskega okraja v tem letu

praištev preusmerjena na mesnati tip. Zato bo tudi organizirano pogodbeno pitanje. Da bodo rejci perutnine dobili zadostno število enodnevnih piščancev, bo kmetijsko gospodarstvo v Ločah povečalo zmogljivost valilnice na 120.000 enodnevnih piščancev letno. Svojo zmogljivost bo povečala tudi valilnica v Mozirju.

V sadjarstvu bo letos izvedena velika akcija čiščenja sadnih dreves ter izboljšanje starih sadovnjakov. Nadalje bo obnovljenih 181 ha sadovnjakov, od tega 155 ha jablan, 3 ha hrusk in 13 ha višenj. Mimo tega bo na novo nasajena 38 ha ribeza, 10 ha malin in 1,5 ha jagod. In končno povečala se bo kapaciteta okrajne drevesnice v Miroznanu.

Zaradi opuščanja izrpanih vinogradov je v letošnjem letu predvideno zmanjšanje vinogradniških površin za 150 ha. Na posevkih ter na vinogradniških obnovitvenih skupnostih šmarška predela bo obnovljenih 35 ha vinogradov. Zaradi izboljšanja kvalitete vin pa bodo začeli graditi vinske kleti. Kot prva je na vrsti klet v Viršanju z zmogljivostjo 120 vagonov.

Družbeni načrt celjskega okraja posveča posebno pozornost kmetijskim gospodarstvom, ki naj bi se v letošnjem letu utrdila gospodarsko in organizacijsko, tako da bi v resnici postal zgled pri upravljanju modernih agrotehničnih ukrepov. Važna naloga kmetijskih združenj v letošnjem letu pa tiči v uvajanju sodelovanja z zasebnimi kmetovalci. Tako bodo kmetovalci v sodelovanju s kmetijskimi združenji organizirani zasadi 2716 ha površin. Na enak način bo izvedeno še globoko oranje na površini 1130 ha, strojna setev na 1700 ha, spomladansko branjenje in valjanje na 3500 ha, zraven tega pa celotna pridelava hmelja, nadalje gradnja živčnih hmeljskih nasadov ter sušilnic za hmelj.

Posebno odgovorna naloga pri izpolnjevanju letošnjega programa kmetijskih del leži na Hmeljarskem inštitutu v Zalcu, ki bo svojo dejavnost v prvi vrsti razširil na raziskovalna dela pri hmelju in na pedološke analize melioriranih površin. Mimo tega bo pri Inštitutu osnovan še oddelak za kmetijsko projektiranje. Nič manjše odgovornosti za izpolnitev predvidenih nalog pa nima Veterinarski zavod v Celju, ki bo letošnjo dejavnost v glavnem usmeril na zatiranje metiljavosti, kužno malokrvnost konj, umetno osemenjevanje ter na križanje s plemenjaki tujih pasem.

M. B.

Pojasnilo o dognojevanju Prednjo soboto smo objavili sestavek ing. Petrička z naslovom »Še je čas za uspešno dognojevanje žitu«. Nekaj dni zatem se je v Brežicah pojavila iz Sentjurjskega vprašanje, ali naj dognojuje ozimo pšenico zgodaj spomladi ob začetku ali pozneje, ko že dela kolencinke. Naprosili smo ing. Petrička za pojasnilo in odgovoril je sledeče: V omenjenem sestavku je predporečno dognojevanje z mešanico dušičnega s fosforjem ali kalijem gnojilom ali z mešanico vseh treh gnojil. Te mešanice so primerne zato, ker enostransko gnojenje z dušikom spomladi ne daje vselej zaželenih rezultatov. V takšnih primerih (v rločnih, dobro oskrbovanih in obdelovanih tleh) pa priporočamo dognojevanje samo z dušikom ne zjut spomladi, temveč šele ob kolencenju ali celo pred klasitvijo. Vendar moramo tečno trošenje gnojil opraviti s specialnimi sešajalnimi, ki so opremljene s cevmi, da trosijo gnojilo med vrste širokovrstnega posevka ter obenem tudi rahlajo zemljo in gnojilo tudi pokrijejo. Kdor za takšno dognojevanje na tehniko opremljen, naj to počne na anal površini z roko in ozko motičko. Gre torej za dve vrsti dognojevanja, in sicer: spomladno (v manjši skrbni obdelanih in gnojenih tleh) ter pri slab mehanizaciji pripravljeno kombinirano gnojenje (dušik + fosfor + kalij), pozneje ob kolencenju pa samo z dušikom. Za kombinirano dognojevanje je čas še približno 14 tedne. Prednjo soboto, 1. septembra 1957.

Jože Kopinč, železniški namestnik, v Gaberju pri Dobovi - Brežicah med svojimi trtami, ki jih je rešil lanske majske posebe. Posamezne trte so mu prave dale po 9 lepih grozdov. Dan pred nastopom slane jih je skropil s polodstotno raztopino boraksa. Posnetek 1. septembra 1957.

Ing. Vladimir Beštram

Boraks - novo zaščitno sredstvo proti pozebi

V zadnjih štiri letih smo lahko večkrat čitali v časopisih o boraksu. V knjigah najti ničesar pa tudi o posameznikih, ki so to sredstvo uspešno preizkusili. Gotovo vas bo zanimalo, kaj je na tem in od kod izhaja. Znanstveniki so leta 1953 pokazali boraks odlične uspeh v gozdnih drevesnicah v Bovcu na Tolminskem; leta 1954 na polju v Šiški v Ljubljani. Čeprav ni v stani vasi pri Vidmu-Krškem je lastnik z uporabo polodstotnega boraksa rešil pet tisoč kilogramov plodov breskev, sliv in jabolč v Gaberju pri Dobovi - Brežicah je boraks obvaroval posebej 300 trt - cepelnic. Najbolj zanimiv pa je bil primer v Osljeju na Hrvaškem, Moj

znanec ima marelico, ki je predlanski močno pozebla in komaj ostala živa. Lani je cvetela in zelenela, vendar ni kazala dosti življenjskih moči. Od vsega drevesa je z ročno škropilnico za fit predvidno poškrpali eno samo močnejšo vejo z boraksom. Ta veja si je po škropitvi čudovito opomogla: plodovi niso odpadali, dosegali so dvojno debelino, bili so sočni in okusni; listje je bilo večje in zdravo, odpadlo pa je 20 dni pozneje kot na ostalih, neskrpjenih vejah, kjer so tudi plodovi bili slabi. Navedel sem samo devet uspešnih poizkusov v osemih krajih. Po tem krasnih uspehih, vselej ob primerjavi z neskrpjenimi rastlinami, se poraja vprašanje: Kako dobro znan kot pomožno gnojilo, ne poznajo ga pa kot zaščitno sredstvo proti slani in pozebi slati? Sivar je v tem: ni dovolj, če damo boraks v zemljo, kot navadno dajemo gnojila, ali če z njim škropimo listje kakorkoli in kakorkoli. Listje rastlin, ki jih želimo zaščitovati pred slano, moramo škropiti s polodstotno raztopino boraksa v vodi. Listje raztopino takoj vpije in je dež, četudi pride kmalu zatem, ne more več izprati. Boraks deluje tako in to že proti slani, ki nastopi sledečega jutra. Listje bo sicer zmrznilo, kot po navadi, ki pa

se pod neposrednim vplivom jutranjega sonca ali toplote odtaja, ne bo nikake posledice zmrzali. Uspeh bo le v tem primeru, če je ob času škropitve dovolj toplo, vsaj osem stopinj nad ničlo, in če je listje mlado, v polnem razvoju ali šele pravkar razvito. Če je listje že polno razvito, tedaj učinkuje eno samo škropilnice za vso pomlad ter sledečo jesen in zimo. Škropljenje samo delno ali napol razvitega listja pa deluje le kakšnih 8 do 10 dni. Če po tem času grozi nova slana, moramo znova škropiti. Najnižje merjene temperature pri naših uspešnih poizkusih so bile 6 stopinj nad ničlo. Ugotovili smo, da močnejša kot polodstotna raztopina ali usedlina boraksa na dnu posode požre listje. Na to je potrebno posebno paziti. Razen zanesljive zaštite proti pozebi v drevesnicah, vrtovih, sadovnjakih in vinogradih pa vpliva škropljenje z boraksom istočasno tudi na boljše cvetenje in obrod ter obenem na odpornost tudi proti boleznim na listju. To se je posebno izkazalo pri paradizničkih, o čemer se je v zadnjem času pri nas v Sloveniji prepričalo že mnogo ljudi, ki so uporabljali boraks. (Opomba uredništva) Podrobna navodila za uporabo tega sredstva bomo objavili na kmečki strani prihodnje.

Ing. Vladimir Beštram

SEJA MESTNEGA SVETA LJUBLJANSKEGA

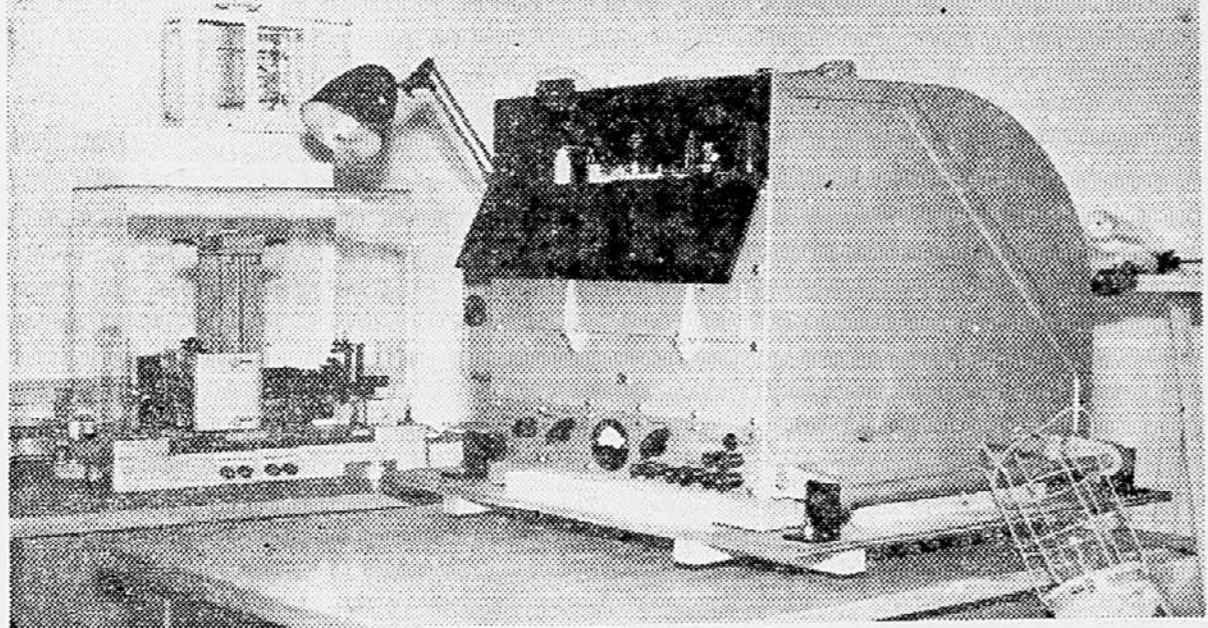
Leto 285 milijonov za šole

Ljubljana, 28. marca. Na današnji seji Mestnega sveta Ljubljanskega, so odborniki v prvi točki dnevnega reda razpravljali in sklepali o proračunu skupnih potreb občin na območju mesta Ljubljane. Por-

lega leta, vsakega 10. in 25. v mesecu po odbitku obvezne 2/10 rezerve prispevek po naslednjih odstotkih: Bežigrad 19, Center 41, Crnuče 22, Moste 11, polje 12, Rudnik 16, Sentvid 25, Siška 19 in Vič 20. V zvezi s

tem predlogu dobila za šolo v Savski koloniji skupno 78 milijonov dinarjev. Po načrtu naj bi bila šola gotova v januarju 1959. Občina Siška potrebuje že letos za nadaljevanje gradnje 60 milijonov dinarjev. Svet je isto vsoto tudi predložil Mestnemu svetu. Šola naj bi bila končana do 1. maja 1959. do letošnje jeseni pa vsaj štiri učilnice. Šoli v Mostah je namenjeno 18 milijonov dinarjev, kar da skupaj 284 milijonov, 700.000 din. Svet je tudi pregledal, kako naj bi se delila ta

tem predlogu dobila za šolo v Savski koloniji skupno 78 milijonov dinarjev. Po načrtu naj bi bila šola gotova v januarju 1959. Občina Siška potrebuje že letos za nadaljevanje gradnje 60 milijonov dinarjev. Svet je isto vsoto tudi predložil Mestnemu svetu. Šola naj bi bila končana do 1. maja 1959. do letošnje jeseni pa vsaj štiri učilnice. Šoli v Mostah je namenjeno 18 milijonov dinarjev, kar da skupaj 284 milijonov, 700.000 din. Svet je tudi pregledal, kako naj bi se delila ta

V bodočem astronomskem geofizičnem observatoriju na Golovcu se urejajo novo seizmološko postajo. — Na sliki vidimo dve novi pridobitvi potrebne posaje. Merilna naprava v steklenem zaboju je potrosmer za fotografsko beleženje vertikalnih sunkov, večja naprava v ospredju pa je registrirni aparat za potresne sunkove. Poleg tega bodo še vgrajili stari seizmograf za horizontalne sunkove, ki bo služil, dokler ne dobijo sredstev za nakup še dveh novih. Vse te naprave so postavljene v posebnem prostoru na stebrih, ki je dejansko nekaka soba v sobi, tako da so kar se da izolirani od zunanjih tresljav. Posebne hladilne in ogrevalne naprave pa skrbijo, da je v prostoru vedno enaka temperatura, kajti vsi instrumenti so zelo občutljivi za toplotne spremembe. Vse naprave bodo montirali na betonske stebre, ki so 2 m pod zemljo oprti na skalo. Teren na Golovcu je po trditvah strokovnjakov zelo ugoden za postajo. — Kolikor v predvidenem času dobe vse še potrebne naprave in pripomočke (radio, hronometer, razne kemikalije, fotografski papir itd.) bo strokovnjak iz Zagreba še v mesecu aprilu postavil naprave, tako da bo začela postaja poskusno obratovati še isti mesec.

čilo o takolimenovanem mestnem proračunu je podal inž. Ivo Klemenčič, ki je med drugim dejal, da so bile v mestni proračun izločene vse potrebe, ki se tičejo vsega mesta. Izdatki mestnega proračuna torej predstavljajo del proračunov mestnih občin, zato ga morajo občinski proračuni predvideti tudi dotacije za mestni proračun. Vsota mestnih potreb znaša skupaj 575 milijonov dinarjev. Občine na območju mesta Ljubljane odvajajo od skupno ustvarjenih proračunskih sredstev razen posojil in presežkov iz pretek-

tem se je inž. Klemenčič dotaknil tudi finansiranja šol in dejal, da je OLO sklenil, da se gradnja šol finansira iz občinskih stanovanjskih skladov, namreč, da se iz vsakega sklada oddvori 15 odstotkov v ta namen, kar zneslo skupaj 247 milijonov dinarjev, razen tega pa naj bi občine prispevale 15% polog. — Predlog o finansiranju skupnih potreb mesta Ljubljane je bil soglasno sprejet.

Poročilo o programu in finansiranju gradnje šol na območju mesta Ljubljane v letošnjem letu, je podal predsednik okrajnega sveta za solstvo Humbert Gačnik, ki je dejal, da naj bi se do začetka solskega leta 1958/59 usposobile učilnice za Bežigradom, tako da se bo preprečila nevarnost tretjega turnusa. To pa velja tudi za Siško. Prav tako se bo pospešeno gradila šola na Vrhovcih v viški občini, šola in Mostah pa mora biti dokončana do letošnje jeseni. Tovariš Gačnik je poudaril, da svet za solstvo OLO smatra za zelo nujno, da se še letos prične z gradnjo osemletke v občini Ljubljana — Center, in sicer v Gregorčičevi ulici. Kot že rečeno, je le-

Plenum OK LMS
Na včerajšnjem plenumu OK LMS Ljubljana so razpravljali predvsem o delu in življenju v mladinskih delovnih brigadah. Ker bodo skoraj vsa gradbena dela na avtomobilski cesti v Ljubljani — Zagreb potekala v Sloveniji, so naloge slovenske mladine tem večje. Skrbeti bi treba tudi za pestro kulturno življenje v vseh brigadah in za dobre stike z njimi. Okrajni štab MDB v Ljubljani bo priredil tudi več lokalnih akcij kot na primer pri gradnji kopriškega pristanišča, melioraciji Ljubljanskega barja itd.

Gorelo je
V četrtki bi zaradi nepravilnosti lahko zgorelo poslopje Centralnega higienskega zavoda v Trubarjevi 2. Okrog pol devetih uro so pokvarili v pomoč poklicno gasilsko četo. Vsi spodnji prostori Zavoda so bili močno za dimljeni. Gasilci so morali v pomoč priti s maskami, kjer so kmalu ustovili vzrok požara: v kletnih prostorih je gorelo v posodi za smeti. Dasiiravno je škoda neznatna, nas ta primer, ki ni osamljen, opominja naj vendar že bo enkrat bolj previdni pri odlaganju smeti in odmetavanju cigaretnih ogorkov ali pepela.

Litija je izgubila dobrega družvenega delavca
Te dni je umrl v 44 letu agili družveni delavec Jože Vizler. Po rodu je bil litijski domačin; oče ni imel v prvi svetovni vojni nikoli ni videl... Mati Cirila, je dobila potem trafiklo. Njen sin Jože je bil priden dijak in se po tovrstni gimnaziji in nekaj seme-

strij prava dobil službo v litijski predilnici, kjer je bil zaposlen 20 let vse do svoje smrti. Med drugim je bil v gledališču, kulturno izobražen mož. Sodeloval je pri litijski »Svobodi« kot igralec in režiser, bil je knjižničar »Svobode« in tajnik Glasbene šole. Za njim smo lepo počastili njegov spomin »Svoboda« je imela žalno sejo, kjer je tajnik tov. Franc Rojce prikazal zasluge pokojnega člana. Pred Sindikalnim domom, kjer je ležal pokojni Jože na mrtvaškem odru, se je v imenu predilniškega kolektiva poslovi od njega sekretar Bine Ankon. Na pokopališču mu je predgovoril v poslednje svoje predgovoril »Svobode« tov. Jakopič. Jože Vizler je zapustil vdovo in tri otroke, pa mnogo, mnogo prijateljev, ki so cenili tega vrliga in neumornega družvenega delavca. J. Z.

Obiskali so brigadirje
Nedavno so obiskali brigadirje, ki gradijo avtomobilsko cesto Beograd — Zagreb v naselelju »Rade Končar« v Korenki pri Veliki Loki nekateri novinarji, da bi jim pripravili ustni časopis. Brigadirji so bili njihovega obiska zelo veseli, posebno pa še fotoreporterja, ki jih je prev prido slikal. Ves popoldan so se novinarji pogovarjali z brigadirji in brigadirkami, zvečer pa so jim pripravili ustni časopis, ki se ga je udeležila poleg I. mariborskega MDB tudi I. primorska brigada »Pina Tomazič«. Novinarji so po uspelem ustnem časopisu objavili brigadirjem, da jih bodo še večkrat obiskali. A. S.

Podjetje Slovenija-vino je vse doslej moralo za drage devize uvažati električne vinske črpalke. Včeraj pa so imeli majhno svečanost: izgotovili so prvih dvajset domačih električnih vinskih črpalk. Izdelali so jih v lastni mehanični delavnici. So polovico cenejše od uvoženih, a povsem ustrezajo zahtevam. V eni uri lahko taka črpalka pretочи 10 tisoč litrov vina in to v višino petnajstih metrov in na 300 metrov daleč. Črpalke, ki so jih izdelali samo za potrebe podjetja, so bile nujne, saj pretočijo na leto več kot 7000 vagonov vina. — Zobata koleca za nove vinske črpalke sta izdelala Litostroji in TSS, elektromotor pa je izdelek tovarne Rade Končar.

Novinejske vesti in dogodki
• v SLOVENSKEM
• POROČEVALCU

PO CESTAH LJUBLJANE

Koncert mladih
5. aprila bo v filharmonični dvorani solistični koncert štiriindvajsetih diplomantov Srednje glasbene šole v Ljubljani. Nastopili bodo Franjo Bregar (oboja), Pavle Škabar (viola), Ciril Škrjanc (celo) in Vili Kocman (flavta). Izvajali bodo dela A. Klugharda, Otmarja Gerstera, Luisa Boccherinija, Jacquesa Yberta in Richarda Wagnerja. Vsi štiri mladi glasbeniki so člani simfoničnega orkestra Radia Ljubljane in ta orkester jih bodo pod vodstvom dirigenta Boga Leskoviča spremljal tudi na koncertu. matt

Novi filmi
V prihodnjih dneh bodo začeli Ljubljanski kinematografi predvajati nekaj novih filmov. Morda največja filmska umetnina, ki jo homo lahko videli letos, če Sicin film »Umberto D«, bo prišel na program v kinu »Komuna«. Ta film je danes odnesel že toliko nagrad in priznanj — med njimi tudi Oscarja za najboljši film na svetu — da res ni moč natiesti vseh. Glavno vlogo bolehnega profesorista igra univerzitetni profesor Carlo Battisti. De Sica ga je odkril prav za to vlogo. Po znanem romanu D. H. Lawrencea »Ljubime lady Chatterley«, so Francozi leta 1955 posneli istoimenski črno-beli film. Režiser ga je znani francoski režiser Marc Allegret. V glavnih vlogah nastopajo Danielle Darrieu, Leo Genn in Erno Crisa. Film bo prišel najprej na spored v kino »Siška«, nato pa ga bodo predvajali tudi v »Unionu«. Kino »Slovena« pa bo predvajal od 4. aprila dalje ameriški vojni film »Pustolovščine v Burmi« s Errolom Flynnom v glavni vlogi. Film je starejšega datuma, saj je nastal še med zadnjo svetovno vojno, ko so takšni filmi tudi imeli še določeno propagandno nalogo. Kino »Vič« bo v prihodnjih dneh začel predvajati reprizo ameriškega filmskega serijala »Bridges, Marltonom Brandom, ki igra Napoleonca in Jean Simmons, ki igra naslovno vlogo. S. F.

Češki skladatelji v Ljubljani
Kot gost zvezni skladatelj Jugoslavije bodo prišli v Ljubljano 4. aprila češki skladatelj dr. Julije Kolaš, muzikolog dr. Jan Matiček in znani violončelist, profesor glasbene akademije v Pragi, František Smetana. Delegacija Zveze čeških skladateljev je prišla v Jugoslavijo 24. marca in je obiskala že Beograd in Sarajevo. Namen obiska čeških gostov je, da bi se čimbolje seznanili z jugoslovanskimi skladatelji in njihovimi deli. Ob koncu svojega štirinajstodnevne bivanja v naši državi bodo češki skladatelji verjetno obiskali še Bled.

Prijeten obisk
Včeraj so obiskali dijake XII. gimnazije v Sentvidu našj pesnik in pisatelj Ivan Potrč, France Bevk, Beno Zupančič, Cene Vipotnik, Tone Pavček in Ciril Zlobec. Gostje so prebrali nekaj odlomkov iz svojih del ter nekaj pesmi, potem pa so dijaki postavljali vprašanja. S. F.

Sport

Poslastice za ljubitelje košarke

Povejmo namesto uvoda: košarkarji ASK Olimpije so včeraj povabili novinarje na tiskovno konferenco in jih njej seznanili s svojimi problemi in načrtom dela za prihodnjo sezono. Takega sedenja si še želijo, saj je v korist obeh strani, zadovoljni pa bodo tudi bralci in ljubitelji košarke, ki bodo tako zmeraj sproti obveščeni o dogajanjih na stadionih.

Povratna tekma s Turki bo 17. aprila na stadionu Ljubljane. Se pred bo Ljubljanci prite izredno kvalitetnega mednarodnega košarkarskega turnirja. Sportni odbor Zveze študentov Jugoslavije bo namreč v Ljubljani priredil četverbo študentskih reprezentanc Francije, Češkoslovaške, Bolgarije in Jugoslavije. Vrednost tega tekmovanja, ki bo prav tako na stadionu Ljubljane, bo nedvomno izredno velika, saj so uradno državne reprezentance CSR in Bolgarije, deloma pa tudi Jugoslavije, skoraj identične s študentskimi. Naj ob tej priložnosti omen-

Ne Partizan, marveč Zvezda
Danes ob 15.30 se bo na stadionu Ljubljane začel velik košarkarski turnir ljubljanskih in beogradskih zveznih ligas. Ker je Partizan zaradi odhoda na turnirje po tujini v zadnjem trenutku odpovedal sodelovanje, sta Ljubljana in Olympia povabili na turnir tretjega beogradskega ligasa in večkratnega državnega prvaka Crvena zvezda. S tem turnir seveda ni nič manj kvaliteten, marveč prej celo nasprotno. Ob 15.30 se bosta danes torej pomerila Beograd in Olympia, ob 16.30 pa Ljubljana in Crvena zvezda. Jutri pa je spored razdeljen takole: 9.30 Ljubljana—Beograd in 16.30 Olympia—Crvena zvezda.

CENE VSTOPNIC
Vodstvo Olimpije in Ljubljane je sporočilo, da bodo vstopnice za ta turnir veljale 100 dinarjev. hkrati pa je Olympia določila tudi ceno za družbeno organizacijo, ki jo bodo prodajali stojišča po 150, sedeže pa po 200 dinarjev.

JUTRI VSI — V PLANICO!
Jutri bodo v Planici tradicionalni skokji na 80-metrski skakalnici. Tekmovali bodo Avstrijci, Poljaki, Francozi in vsi naš. najboljši. Skakali bodo med 10. in 12. uro. Se pred ob 7.30 — pa se bo začelo odprto prvenstvo ljubljanske smučarske podzveze v tekah. Tu bo na startu vsa jugoslovanska elita. Prijatelji smučanja bodo torej zares prišli na račun.

SE NEKAJ IZ LONDONA
Na mednarodnem namiznotenem prvenstvu Anglije za mlade moške igralci, ki ga vodi Anglež Stevens-Baker, premagala mešanica jugoslovansko-angelski par Osmaničević — Veitrocom v štirih nizih, medtem ko sta Vogrin in Vojvodina izgubila. V drugi rundi je igral sicilijansko obrambo, in sicer v varianti, ki jo je že dvakrat uporabil v tem dvoboju, vendar je v obojini nadaljeval drugake kakor poprej. Smislov je ostro napadel, vendar ni mogel ogroziti nasprotnega kralja, tako da je že po 14 potezah pristal na remi. Stanje dvoboja je zdaj 6:3 v korist Botvinnika.

Več pomoči društvom na vasi!
TVD Partizan v Ihanu je imel ondan redno letno skupščino, na kateri je bilo predvsem poudarjeno, da bi morala društva na vasi dobiti več pomoči, saj so odrezana od industrijskih središč in povsem navezana sama nase. Ihanško društvo je bilo lani precej delavno, saj je pripravilo kar 23 nastopov s 97 udeleženci. Naši prijatelji so v prihodnosti potreba vsakega delovnega človeka. R.

PRI HRASTISKEM PARTIZANU
Na nedavnem obnem zboru TVD Partizana v Hrastniku je bilo precej mladine, čeprav se sicer ne udeležuje dela tako številno. Hrastniški Partizan ima najboljšo vrsto otrodnih telovadnikov v Sloveniji, če ne v Jugoslaviji. Čudno je, da niti ti odlični zastopniki telovadbe ne privabijo več mladine v telovadnico, verjetno zato, ker so prihodnje leto v prihodnosti potreba vsakega delovnega človeka. R.

FRANCISKA ČESKA
Zena bivšega mesarja Pogreb bo v nedeljo, 30. marca 1958, ob 15.30 uri iz Marjane mr. vežice na Zalah. Zaljublja Marija Lavrič, nekajinja in ostalo sorodstvo. Monež, 28. III. 1958.

ŠAH
Deveta partija v matchu za svetovno prvenstvo v šahu med Smislovom in Botvinnikom se je končala remi. Smislov je igral sicilijansko obrambo, in sicer v varianti, ki jo je že dvakrat uporabil v tem dvoboju, vendar je v obojini nadaljeval drugake kakor poprej. Smislov je ostro napadel, vendar ni mogel ogroziti nasprotnega kralja, tako da je že po 14 potezah pristal na remi. Stanje dvoboja je zdaj 6:3 v korist Botvinnika.

Gneča in globe na avtobusu
Na avtobusu, ki vozil iz Ljubljane v Loško dolino in Prezid, je skoro vedno gneča. Posebno velika gneča je ob sobotah, od Raketa dalje proti Staremu trgu vsak dan. Preteko soboto sem potoval v Loško dolino. Na Raketu je bila gneča, potnikov, zato so jih z avtobusom, ki vozil na Čajnarje—Novo vas najprej odpeljali do Cerkljice. Kljub temu pa je še vedno bilo potnikov preveč, ker je avtobus iz Ljubljane pripeljal popolnoma natičen. Z veliko muko smo se zrinili v avtobus in za mano se kakih 15 potnikov, vendar je avtobus pobiral še v Cerkljici. Zrinili so me na motor in do samih Šip, da me je vse bolelo in mi je noga zaspala. Taka gneča je bila do Gornjega jezera; tam sem prvič videl in slišal sprevalnika, torej tudi se nisem plačal vozovnice. Zaradi tega je bil avtobus, kar se mi zdi nujno in tako mislijo tudi ostali potniki, potem naj uredi vsaj predprodaja avtobusnih vozovnic, vendar je avtobus pobiral še v Cerkljici, da morajo potniki, ker se vozijo slabše kot vsaka živina, za to plačevati še kazni. S. F.

Češki skladatelji v Ljubljani
Kot gost zvezni skladatelj Jugoslavije bodo prišli v Ljubljano 4. aprila češki skladatelj dr. Julije Kolaš, muzikolog dr. Jan Matiček in znani violončelist, profesor glasbene akademije v Pragi, František Smetana. Delegacija Zveze čeških skladateljev je prišla v Jugoslavijo 24. marca in je obiskala že Beograd in Sarajevo. Namen obiska čeških gostov je, da bi se čimbolje seznanili z jugoslovanskimi skladatelji in njihovimi deli. Ob koncu svojega štirinajstodnevne bivanja v naši državi bodo češki skladatelji verjetno obiskali še Bled.

Prijeten obisk
Včeraj so obiskali dijake XII. gimnazije v Sentvidu našj pesnik in pisatelj Ivan Potrč, France Bevk, Beno Zupančič, Cene Vipotnik, Tone Pavček in Ciril Zlobec. Gostje so prebrali nekaj odlomkov iz svojih del ter nekaj pesmi, potem pa so dijaki postavljali vprašanja. S. F.

SE NEKAJ IZ LONDONA
Na mednarodnem namiznotenem prvenstvu Anglije za mlade moške igralci, ki ga vodi Anglež Stevens-Baker, premagala mešanica jugoslovansko-angelski par Osmaničević — Veitrocom v štirih nizih, medtem ko sta Vogrin in Vojvodina izgubila. V drugi rundi je igral sicilijansko obrambo, in sicer v varianti, ki jo je že dvakrat uporabil v tem dvoboju, vendar je v obojini nadaljeval drugake kakor poprej. Smislov je ostro napadel, vendar ni mogel ogroziti nasprotnega kralja, tako da je že po 14 potezah pristal na remi. Stanje dvoboja je zdaj 6:3 v korist Botvinnika.

DNEVNE VESTI KOLEDAR Sobota, 29. marca: Ciril, Stomatolog dr. Emil Praprotnik...

GLEDALISKE NOVOSTI Drevi, bo v Drami SNG krstna uprizoritev izvirnega slovenskega dela...

KONCERTI V ponedeljek, dne 31. marca koncert za rumenjak, solisti: Drljavec...

OBVESTILA SGP SLOVENIJA CESTE, Ljubljana, Titova 44. poziva v smislu določil čl. 70 Uredbe o plačilih delavcev...

MARIBOR Sobota, 29. marca. Dežurna lekarna: Pri gradu, Partizanska c. 1. RADIO 5.00-9.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana...

ZAHVALE ZAHVALA Ob smrti našega nepozabnega brata in strica IGNACIJA GORENCA...

UMRLI Nenadoma nas je zapustila moja ljubljena žena, mama FRANCISKA COTIC rojena ANDERLIC...

Zdravstveni dom VIC dr. Grapar Stane, Korojeva 6, tel. 23-372...

DPD »SVOBODA« LJUBLJANA VIC Sobota, 29. marca, ob 20: Premiera, Nedelja, 30. marca, ob 20: Repriza...

RADIO SPORED ZA SOTO Poročila: 5.05, 5.50, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55...

ZAHVALE ZAHVALA Ob smrti našega nepozabnega brata in strica IGNACIJA GORENCA...

MALOGLASI SLIKE ZA LEGITIMACIJE Izdela najhitreje FOTO HOLYSKI, Cankarjeva 8.

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

Podjetje SP potrebuje RAZNAŠALKO ZA DRAVLJE, po možnosti s kolesom. PREDILNICA LITIA sprejme takoj v službo...

Zaradi nužnih del na prenosnih napravah bodo v nedeljo, 30. marca ob ugodnem vremenu brez električne energije odjemalci...

Umrla je naša skrbna mama CECILIJA KOMAR Pogreb bo v nedeljo, 30. marca 1958, ob 15. uri...

II. PROGRAM (na valu 202,1 m in 88,9 MHz) 14.00 Od 11 in tam (zabavna glasba)...

RAZPISI Komisija za razpis službenih mest Mestnega zdravstvenega doma v Celju razpisuje mesto RACUNOVODJE...

MALOGLASI SLIKE ZA LEGITIMACIJE Izdela najhitreje FOTO HOLYSKI, Cankarjeva 8.

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

Podjetje SP potrebuje RAZNAŠALKO ZA DRAVLJE, po možnosti s kolesom. PREDILNICA LITIA sprejme takoj v službo...

»FLEX« dobil pri trgovcu, kjer kupuje za svoje gospodinjstvo. Zanimivo: »FLEX« če hoče kvaliteto: idealno čisti masne madeže...

Umrla je naša preljuba mamica, stara in prastara mamica, tašča, teta in svakinja MARIJA AMON roj. VOVNIK...

RAZPISI Komisija za razpis službenih mest Mestnega zdravstvenega doma v Celju razpisuje mesto RACUNOVODJE...

MALOGLASI SLIKE ZA LEGITIMACIJE Izdela najhitreje FOTO HOLYSKI, Cankarjeva 8.

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

Podjetje SP potrebuje RAZNAŠALKO ZA DRAVLJE, po možnosti s kolesom. PREDILNICA LITIA sprejme takoj v službo...

»FLEX« dobil pri trgovcu, kjer kupuje za svoje gospodinjstvo. Zanimivo: »FLEX« če hoče kvaliteto: idealno čisti masne madeže...

Umrla je naša preljuba mamica, stara in prastara mamica, tašča, teta in svakinja MARIJA AMON roj. VOVNIK...

RAZPISI Komisija za razpis službenih mest Mestnega zdravstvenega doma v Celju razpisuje mesto RACUNOVODJE...

MALOGLASI SLIKE ZA LEGITIMACIJE Izdela najhitreje FOTO HOLYSKI, Cankarjeva 8.

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

Podjetje SP potrebuje RAZNAŠALKO ZA DRAVLJE, po možnosti s kolesom. PREDILNICA LITIA sprejme takoj v službo...

Razgovori o delavskem in družbenem upravljanju Nevestanovljeni Zavod za izobraževanje v delavskem in družbenem upravljanju je prišel izdajati posebno knjižnico pod naslovom...

Umrla je naša preljuba mamica, stara in prastara mamica, tašča, teta in svakinja MARIJA AMON roj. VOVNIK...

RAZPISI Komisija za razpis službenih mest Mestnega zdravstvenega doma v Celju razpisuje mesto RACUNOVODJE...

MALOGLASI SLIKE ZA LEGITIMACIJE Izdela najhitreje FOTO HOLYSKI, Cankarjeva 8.

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

Podjetje SP potrebuje RAZNAŠALKO ZA DRAVLJE, po možnosti s kolesom. PREDILNICA LITIA sprejme takoj v službo...

Zelezomašnik župnik v pokopju na Prihovi, gospod ANTON KOCJANČIČ je umrl v 91. letu starosti.

Umrla je naša preljuba mamica, stara in prastara mamica, tašča, teta in svakinja MARIJA AMON roj. VOVNIK...

RAZPISI Komisija za razpis službenih mest Mestnega zdravstvenega doma v Celju razpisuje mesto RACUNOVODJE...

MALOGLASI SLIKE ZA LEGITIMACIJE Izdela najhitreje FOTO HOLYSKI, Cankarjeva 8.

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

Podjetje SP potrebuje RAZNAŠALKO ZA DRAVLJE, po možnosti s kolesom. PREDILNICA LITIA sprejme takoj v službo...

Umrla je naša preljuba mamica, stara in prastara mamica, tašča, teta in svakinja MARIJA AMON roj. VOVNIK...

Umrla je naša preljuba mamica, stara in prastara mamica, tašča, teta in svakinja MARIJA AMON roj. VOVNIK...

RAZPISI Komisija za razpis službenih mest Mestnega zdravstvenega doma v Celju razpisuje mesto RACUNOVODJE...

MALOGLASI SLIKE ZA LEGITIMACIJE Izdela najhitreje FOTO HOLYSKI, Cankarjeva 8.

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

Podjetje SP potrebuje RAZNAŠALKO ZA DRAVLJE, po možnosti s kolesom. PREDILNICA LITIA sprejme takoj v službo...

Vsem, ki ste ga poznali, sporočamo žalostno vest, da je danes po kratkem, hudem trpljenju umrl naš ljubi oče, test in stari oče Amerik Blaba...

Umrla je naša preljuba mamica, stara in prastara mamica, tašča, teta in svakinja MARIJA AMON roj. VOVNIK...

RAZPISI Komisija za razpis službenih mest Mestnega zdravstvenega doma v Celju razpisuje mesto RACUNOVODJE...

MALOGLASI SLIKE ZA LEGITIMACIJE Izdela najhitreje FOTO HOLYSKI, Cankarjeva 8.

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

Podjetje SP potrebuje RAZNAŠALKO ZA DRAVLJE, po možnosti s kolesom. PREDILNICA LITIA sprejme takoj v službo...

Vsem, ki ste ga poznali, sporočamo žalostno vest, da je danes po kratkem, hudem trpljenju umrl naš ljubi oče, test in stari oče Amerik Blaba...

Umrla je naša preljuba mamica, stara in prastara mamica, tašča, teta in svakinja MARIJA AMON roj. VOVNIK...

RAZPISI Komisija za razpis službenih mest Mestnega zdravstvenega doma v Celju razpisuje mesto RACUNOVODJE...

MALOGLASI SLIKE ZA LEGITIMACIJE Izdela najhitreje FOTO HOLYSKI, Cankarjeva 8.

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

»SPLOŠNO MIZARSTVO« AJDOVŠČINA prodaja ugodno BRUSILNI STROJ ZA ZAGE, REZKALNI STROJ...

Podjetje SP potrebuje RAZNAŠALKO ZA DRAVLJE, po možnosti s kolesom. PREDILNICA LITIA sprejme takoj v službo...

STAROST IN POROKA

Pravzaprav bi bilo treba napisati »mladost«, kajti gre za to, pri katerih letih se že smejo poročiti mladi ljudje v raznih državah. V nekaterih državah ni glede tega nikakih omejitev in celo pri nekaterih gospodarsko in socialno bolj razvitih narodih se lahko poročita 12-letno dekle in 14-letni fant. Naj navedemo nekaj primerov! Dekle se lahko poroči z 12. leti v Boliviji, Irski in Svaziji, medtem ko morajo njihove vrstnice na Češko-slovaškem, Danskem in v Etiopiji čakati do 18. leta. 14-letni fant se lahko brez ovir poroči v Burmi, Cilu in Spaniji; v Zahodni Nemčiji, Peruju in na Švedskem pa doseže to zrelostno stopnjo šele z 21. letom. To so kar precejšnje razlike ki pa jih ne srečujemo samo med posameznimi državami, temveč tudi v različnih pokrajinah ene same države. V nekaterih državah Avstralske skupnosti je za dekleta najnižja poročna starost 16 let, v drugih pa se lahko poroči že z 12. leti. Podobne razlike najdemo tudi v Kanadi in Združenih državah Severne Amerike.

Nevidni in neuničljivi strup

Ko zasledujemo uspehe atomske znanosti po svetu, nitj ne pomislimo, da nastane pri izdelavi kilograma uporabljenih radioaktivnih snovi prav toliko radioaktivnega materiala, ki ga ni mogoče uporabiti. Odpadkov pa ne morejo zbirati v kupih na prostem, kakor to delajo druge industrije. Radioaktivne snovi oddajajo smrtno nevarne žarke v okolico. Zarkov ni mogoče zaznati z nobenim čutom in tudi ne morejo uničiti njihove radioaktivnosti.

varne snovi. Amerikanci obzidavajo odpadke z debelo plastjo betona. Tudi Angleži obdajo odpadke z betonom. Betonske bloke nato zmečejo v morje. Ali pa zamažejo zapuščene rudnike z zemeljsko smolo, vanje namečejo odpadke in nato rove zasujejo.

Kako nevarni so odpadki Sloveku, pove dejstvo, da povzroča radioaktivni stroncij raka, radioaktivni plutonij pa levkemije.

Atomske tovarne zato s posebnimi postopki odstranijo ne-

Diplomati v Beogradu

Pisano življenje našega glavnega mesta dopolnjujejo diplomatski predstavniki tujih držav. V Beogradu imamo kar štiriideset tujih predstavništev. Če bi se številno osebje z družinami želelo sniti pod eno streho, bi bilo to mogoče samo v eni izmed velikih hal na Beograjskem sejmu. Poglejmo, kakšno je njihovo življenje!

Zanimivo je, da se več kot polovica teh tujcev resno in zelo uspešno uči srbsčine. Najhitrejši so seveda pri tem otroci, ki iščejo in navezujejo stike z malimi Beograjčani in se mimogrede privadijo novi govorici. Med odraslimi pa so najbolj prizadevani in nadarjeni za učenje tujih jezikov Kitajci.

Seveda ne izrabljajo diplomatskega prostega časa za učenje jezika. Igrajo tenis, golf in bridge, največ pa gotovo porabijo za potovanja in nakupovanja.

Naša država, bogata s prirodno lepoto in arhitektonskimi zanimivostmi, je za tujce zelo privlačna. Lahko mirno trdimo, da ni v Jugoslaviji nobene še tako skrite ceste, po kateri ne bi v zadnjih letih pripeljal avto z oznako CD. Obiskujejo srbske in makedonske samostane, ogledujejo si stare begovske hiše na Kosovem in v Bosni ter občudujejo prirodne lepote Slovenije, Hrvaške in Črne gore. Krajše in daljše izlete pripravljajo vedno tako, da si lahko ogledajo čimveč narodnih plesov in drugih narodnih običajev. Zelo privlačen cilj je južna jadranska obala, predvsem Dubrovnik s srednjeveškimi zidovi, renesančnimi in baročnimi palačami in cerkvami.

Štev ročna dela v srebru, lesu in na tkaninah. Estetskemu zadovoljstvu se pridružuje tu še materialni moment, kajti ti izdelki imajo v inozemstvu veliko vrednost.

Lahko trdimo, da je Beograd prav prijetna postaja v pestrem življenju diplomatov. Neredko se tu zabavajo bolje in — kar je tudi važno — ceneje kot v drugih večjih mestih. Zelo dobro mnenje imajo diplomati o beograjski operi, baletu in koncertih. Zelo redko pa srečamo diplomate na slikarskih in kiparskih razstavah, čeprav umetnike v diplomatskem krogu zelo cenijo, saj so nekateri že skoraj specializirali za portretiranje tujih diplomatov.

Od vsepovsod

ROCHESTER — V požaru, ki je zajel dvonadstropno zgradbo v Rochesteru, se je zadušilo sedem oseb, med katerimi so bili trije otroci. To se je pripetilo v državi New York.

COVENTRY — V Coventryju so včeraj odprli gledališče, ki bo imelo ime »Beograd«. To britansko mesto je bilo med drugo svetovno vojno zelo razrušeno zaradi bombardiranja nacističnega letalstva. Novemu gledališču so dali ime »Beograd«, ker so za gradnjo tega gledališča uporabili material v vrednosti 6 milijonov funtov šterlingov, ki so ga Coventryju poklonili jugoslovanski narodi.

TEXAS — V Texasu se je včeraj zaletelo dvoje letal. Pri tej nesreči je bilo 18 mrtvih. Eno letalo je bilo vojaško transportno.

WASHINGTON — Lani so v ZDA pokadili za 409 milijard cigaret. To je rekordna količina v primerjavi z letom 1956.

Predstavniki Bele hiše za tisk Hagerty je izjavil, da ZDA že sedaj preizkušajo večje število manjših vsemirskih ladij brez posadke z namenom, da bi jih poslale na Mesec. Ameriški znanstveniki imajo namen poslati poskusne rakete na Mesec, da bi ugotovili, kakšne so možnosti za raziskovanje na samem Mesecu. Hagerty pa je izjavil, da ne more ničesar povedati o datumu, kdaj bodo začeli s temi poskusi.

OBISK OB NEPRAVEM CASU

»Moj mož pa pravkar pleska vrata!«

Malj predstavniki različnih človeških ras, ki iščejo na globusu vsak svojo domovino, so učenci mednarodne šole Združenih narodov v New Yorku. Šola ima okrog 240 dijakov 37 narodnosti, ki jih poučuje 22 učiteljev iz 11 dežel. Šola obiskujejo otroci staršev, ki delajo pri OZN.

Jetične krave

V milanski nižini so ugotovili, da je na vsakih sto krav osemdeset jetičnih. Mleko okuženih krav ljudem ni nevarno, če ga mlekarne pasteurizirajo. Precej drugače pa je z mlečnimi izdelki. Med sto vzorci masla, ki so jih pregledali po milanskih trgovinah, je bilo petdeset okuženih. Zanimivo je tudi, da Američani v Italiji iščejo zdrave krave

za preskrbo svoje vojske. »Padska ravnina je velikanski lazaret tuberkuloznih krav«, je napisal Ettore Massimo v listu »Il Giorno«. To je ugotovil, ko je na svojem študijskem potovanju po Lombardiji pregledal mnogo hlevov, govoril z živinodravnikom in kmetovalci. Po njegovem mnenju je vzrok za tako razširjeno obolenost goveda

navada, da kravo mlekarico privežejo k jaslom v hlevu, kjer ostane, dokler je ne odpeljejo v klavnico. Pisec članka opozarja, da ni dovolj, če živini pokladajo dobro krmo in pazijo na snago, temveč je treba pustiti živino tudi na sveži zrak, kjer se lahko razgiblje. Sicer pa poudarja, da njegovih odkritij ni jemati preveč tragično; treba jih je razumeti le kot opozorilo za ustrezne ukrepe.

Industrija Mrtvega morja

Sodoma je najnižji kraj na svetu, saj leži 400 m pod morsko gladino. Do nje pelje moderna cesta po visokih in puhtih planinah. Tam živijo ljudje iz 40 različnih dežel, ki delajo na največjem nahajališču umetnega gnobjila na svetu.

Z besedami ni mogoče opisati te veličastne silne puščave ob Mrtvem morju. Voda je zaradi velike količine soli gosta in živi organizem ne zdrži v njej dlje kot eno minuto. Clovek se ne more potopiti, ampak plava na vodi kakor kos lesa. Črpalke črpajo gosto vodo v posebna umetna jezera, kjer izpareva. Na dnu ostane snežnobeli karnalit, ki ga spremenijo v pepelico. S tovornimi avtomobili jo prepeljejo do Haife od tod pa na vse strani sveta. Povprečno izvozijo na leto okoli 150 tisoč ton tega umetnega gnobjila.

Jeklo s polivinilsko oblogo

Strokovnjakom se je posrečilo, da so preiskali jeklene plošče s polivinilom. Prevele je nekolikokrat debelejša od plasti navadne barve. Pričakujejo, da bodo to odkritje uporabljali zelo koristno.

V San Gerardu v Ekvadorju so morali do nedavna prestri prejo na roko, kar je šlo zelo počasi. Eno balo so predli ves dan. S preprostimi strojem, ki ga vidimo na sliki, je delo opravljeno v eni uri.

DROBIZ

150 LET so stari škornji, ki jih je N. Ceak iz Sunjskega selišča podedoval po pradedu. Ceak jih še danes posoja za folklorne prireditve.

NAJSTAREJŠA DALMATINKA je stara 121 let. Ana Šarić iz Crkova pri Makarski je rodila 16 otrok, ima 17 vnukov in 100 pravnukov. Se vedno opravlja hišna dela.

ZE 32 LET ima Josip Nadi kroglo v glavi. Prvih 10 let je zaradi bolezni spal je po pol ure, zdaj pa že po dve uri na dan.

MORSKI VOLK, ki ga je z roko ujel Simon Lovrić iz Igrana v Dalmaciji, je mervil 1,30 m. Simon je pošast zagrabil za rep in je po kratkem boju vrgel v čoln.

PRED 150 LETI je živel v Georgiji v ZDA sodnik Jackson, velik prijatelj narave. Posebno je ljubil hrast, ki je rasel na hriboču sredi njegovega posestva. Ko je leta 1820 umrl, je zapustil hrastu 200 kvadratnih metrov zemlje, kjer drevo raste še danes.

ZAHODNOMESKA VLADA je sklenila, da bo uredila in območju države dvanajst rezervatov. To bodo prave oaze mira, kamor ne bo smelo nobeno motorno vozilo ali drugi povzročitelji trušča.

Lahen šum je spreletel nabito polno dvorano. Množica je vzvalovala z vzdihom in nepremično obstala. Kdo ni poznal tega nepave? To pesmico o vrbah žalujkah, ki so zašumele, so peli vsepovsod: na ulicah in po dvoriščih, v vlakih in po lokalih. Rodila se je med vojno in sedaj je šla od ust do ust, klicala v spomin tista minula leta borbe, opevala slavo fantov iz gozdov, zgrade in nezgode njihovega partizanskega bojevanja, romantični par ljudskih čustvovanj in zanosov, ki so se kot stalni in nikoli ne onemeli pripev ponavljali na tej zemlji, preplavljeni s krvjo in solzami. Kakor je nekoč korakal vojak skozi gozdove, kakor so se nekoč razcvetali šopki belih rož tistim, ki so umirali, in kakor se je nekoč nad bojišči razlegala prešerna pesem o gospé vojni, kateri z lahkim srcem zmorejo dati vse iz sebe prelepi fantje — tako je sedaj iz globine najtemnejše noči, prav iz dna trpljenja in ponižanja, nad zemljo, izmučeno kot nobena druga in razdejano kot nobena druga, še enkrat plaval sentimentalna melodija, lahkotna in segajoča v srce. Namesto belih rož so zašumele vrbe, ulani niso več dirjali na svojih konjih in niso več mendrali tistih, ki so padali na zemljo, gozdna pehota je sedaj korakala pri dežju in pripeki, toda smrt in dekliska ljubezen sta ostali isti, kakor bi vse nesreče, ki so prišle nad svet, edinole tukaj, v tej deželi lahkkih žrtev in lahkkih utvar, ne mogle spremeniti ničesar.

Dvorano je zajel čar. V tišini, ki je ni motil najrahljši dih, je zvenel slabotni, otroški glasek Hanke Lewicke ganljivo preprosto in čisto.

Pela je pripev:

Oj vrbe, ne šumite nam od žalosti, ki trga srce, ne joči, ti deklica moja, saj v partizanih ni hudo...

Nič ni pomenila dolga večerna pevkinja obleka, nič ni pomenila obdajajoča jo umetna scenarija parketa in reflektorjev. Bila je preprosto, navadno dekle, kakor na tisoče drugih poljskih deklet. Takšne kot ona so bile tajne zveze, takšne so donšale podtalni tisk in navodila, tihotapile orožje in denar, ljubile svoje fante, padale v vrstah tistih, ki so jih streljali, umirali na varšavskih barikadah. Za ta svetlolasa in vitka dekleta so zlagali besede pesmic, one so bile mlade žene in ljubice, njihova komaj razcvetela telesa so ljubili fantje, ki so se iz ljubezni in smrti učili, kaj je življenje. Iz globine gozdov so prav kakor iz srca tistih let prihajale preproste besede:

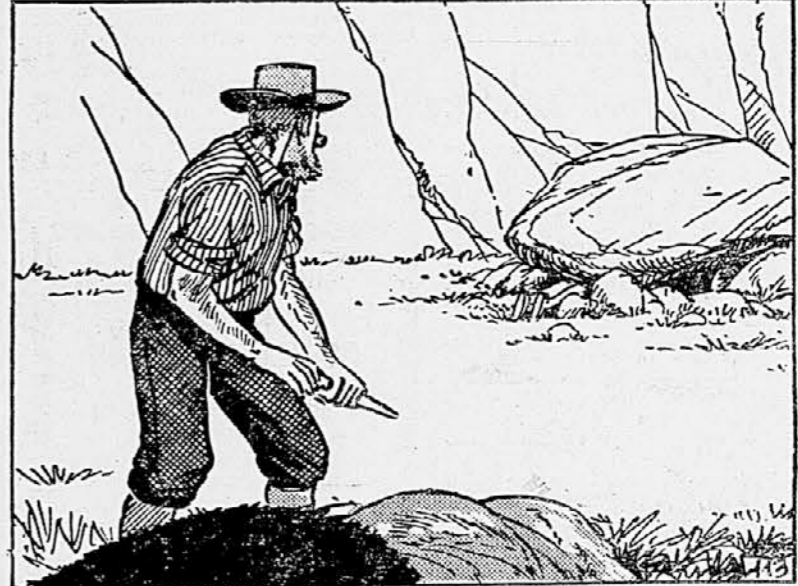
Za ples igrajo nam, a krogle bunkerje podirajo, kakor njivo smrt kosi, a v partizanih ni hudo...

Težka, lena omama je zajela ljudi kakor sen. Krog in krog so v dimu in polmraku stale odrevenele postave. Glave so sklonjene, brade optre na pesti. Obrazi kakor da jih je samo uho. Oči strme. V nekaterih se lesketajo solze. Druge — so osteklele in kakor oslepele. Ljudje, ki so bili malo prej pijani, so bili videti trezni. Pesmica, ki jo je nosil drobni dekliski glas, je pomenila čas nazaj, odpirala preteklost, ki se je zdaj tragično izgubljala v nemiru in nesmislu, v grobosti in neumnosti, v pijanosti, v lahki ljubezni in v lahkem denarju, v meglenih utvarah in v brezuspešnih, praznih žalovanjih, v vsem tem zapletenem življenju, ki — kam je namerjalo, kam naj bi pripeljalo? In kaj je nosilo v sebi: pogubo ali upanje? Ljudi so prevzeli spomini. Sence glasov. Sence umrlih. Sence domov, ki jih ni bilo več. Sence pokrajin. Sence lastnih usod.

J.O. CURWOOD
BAREE
RIŠE: MIKI MUSTER

112. Baree se je premaknil. Naslonjen na težko steno je zaslišal nekaj česar Vitka Vrba ni mogla slišati. Začutil je neznačen pritisk, ki se je vedno večal. Umikal se mu je, velika skala pa se je začela počasi nagibati! Nepepsa ni še nič občutila, ni razumela, le smehljala se je. Z glavo, rameni in rokami se je že zavlekla pod skalo in takrat...

113. Takrat je začutila na svojih ramenih pritisk skale in oči, ki so ji trenutek prej še tako nežno žarele, so se razširile v smrtnem strahu. Baree je ves preplašen zavpil in tedaj se je tudi iz ust Vitke vrbe iztrgal divji, strašen krik, poln blaznega strahu. Pierrot tega krika ni slišal, skala pa se je podirala in pritiskala Nepepsino telo.

114. Ob tretjem ali četrtem Nepepsinem klicu se je Pierrot zdrnil. Pogledal je proti skali in zagledal Bareeja, kako beži izpod nje in teče v kanjon, v istem trenutku pa je opazil rob obleke in hčerkinine noge v indijskih mokasinih. Vse drugo je objela in zakrila smrtonovarna skala. Izpod nje so se slišali vedno slabši, vedno bolj zamirajoči kriki.

A nobena radost se ni prikazala iz globine tistih let. Življenje je teklo mimo njih. Niže, višje. Mimo.

Pesmica se je končala, orkester je utihnil, toda čar v dvorani se ni takoj razbil. Se dolgo je trajala tišina in nihče ni ni ganil. Šele potem se je oglasilo ploskanje, spočetka slabotno in posamezno, dokler ni prešlo v oglušujoč aplavz. Zasijale so luči.

VII

Zbudil se je iz morečega sna, ves prepoten, s srcem v grlu. Ni se mogel takoj znajti, kje je. Od vsepovsod ga je obdajala tema. Bilo je vse tiho, toda v njem samem je kipel in se trgal pridružen, hropeč krik. Slišal ga je tako razločno, kakor bi poleg njega, v trdi temi kričal clovek. Sedel je in z rokami stisnil glavo, polno tega dražljivega krika. Toda, krik ni ponehal. Cvilil je pod lobanjo. Vsa tema je lajala z njim. Močnejše je stisnil čelo, da ga je kar zabolelo. Sence mu je obilval mrzel pot, roke je imel prav tako mrzle in lepke. Od znotraj ga je spreletel mraz, da mu je prešnilo mozeg in kosti. Samogibno je začel iskati okrog sebe odejo. Najprvo je začutil pod prsti trdost čiste rjuhe, nato svilo odeje. Potegnil si jo je na ramena. In šele tedaj se je zavedel, da je doma, v spalnici, na nekoč nemški postelji, ki jo je imel skupaj z ženo.

Alisa je spala poleg njega. Njeno dihanje je bilo enakomerno in tiho. Sklonil se je nad njo in prisluhnil miru njenega sna. Kakor da je začutila njegovo bližino, je tedaj lahko vzdihnila in se zgnila. Umaknil se je. Vendar se ni prebudila. Spala je dalje.

Njega je kar naprej tresel mraz. Potegnil si je odejo še bolj čez ramena in se skrbneje ovil z njo. Na posteljni omari je tiktakala budilka. Šele zdaj jo je zaslišal. Za trenutek ga je to spravilo v začudenje. Kateri mir bi mogel biti večji? No,